

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 24 февруари 2023 г.
(OR. en)

6845/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0046(COD)

TELECOM 50
COMPET 146
MI 140
IA 32
CODEC 262

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	23 февруари 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 94 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на гигабитови електронни съобщителни мрежи и за отмяна на Директива 2014/61/ЕС (Законодателен акт за гигабитовата инфраструктура)

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 94 final.

Приложение: COM(2023) 94 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 23.2.2023 г.
COM(2023) 94 final

2023/0046 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на гигабитови
електронни съобщителни мрежи и за отмяна на Директива 2014/61/ЕС
(Законодателен акт за гигабитовата инфраструктура)**

{SEC(2023) 96 final} - {SWD(2023) 46 final} - {SWD(2023) 47 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Наличието на висококачествена цифрова инфраструктура се превръща във все по-важен елемент от цялата икономика, наред с електроснабдителните, газопреносните, водопреносните и транспортните мрежи. Наличието на отлична и сигурна свързаност за всички и навсякъде в ЕС се превръща в предпоставка за постигане на устойчиви икономически и социални ползи въз основа на модерни онлайн услуги и бързи интернет връзки.

Предвид бързия напредък на цифровите технологии са необходими значителни инвестиции в мрежи, за да се отговори на нарастващите изисквания за широчина на честотната лента. В съобщението от 2020 г. „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“¹ е направена оценка, че само в сферата на цифровата инфраструктура и мрежи недостигът на инвестиции в ЕС възлиза на 65 милиарда евро годишно. С оглед на това Комисията обяви преразглеждане на Директивата за намаляване на разходите за ширококолов достъп от 2014 г.² (ДНРШД).

Голяма част от разходите за разгръщане на мрежата могат да бъдат отдадени на: i) недостатъци в процеса на разгръщане, свързани с използването на съществуващата пасивна инфраструктура (като например тръби, шкафове и антенни съоръжения); ii) затруднения, свързани с координирането на строежи; iii) тромави административни процедури за издаване на разрешения; и iv) затруднения във връзка с разгръщането на физическата инфраструктура в сградата. С цел да се улесни и стимулира разгръщането на мрежи, през 2013 г. Комисията предложи Директивата за намаляване на разходите за ширококолов достъп с хармонизирани мерки за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи³.

Междувременно целите на програмата в областта на цифровите технологии, на които е основана ДНРШД, са постигнати до голяма степен, но вече не са актуални. Делът на домакинствата, които имат достъп до интернет със скорост 30 Mbps, се е увеличил от 58,1 % през 2013 г. на 90,1 % през 2021 г. Въпреки това, предвид нарасналата нужда на предприятията и хората от фиксирана и мобилна свързаност с много голям капацитет, наличието на скорост от само 30 Mbps вече не е ориентирано към бъдещето. Освен това тя не е в съответствие с новите цели, определени в Директива (ЕС) 2018/1972 (Европейски кодекс за електронни съобщения — „Кодекса“)⁴, за осигуряване на свързаност и широка достъпност на мрежи с много голям капацитет (ММГК). Освен това в заключенията си относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа от 9 юни 2020 г. Съветът подчерта, че пандемията от COVID-19 е разкрила нарасналата

¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Изграждане на цифровото бъдеще на Европа ([COM/2020/67 final](#)).

² Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи (ОВ L 155, 23.5.2014 г., стр. 1).

³ Мрежи, които са в състояние да доставят услуги за ширококолов достъп със скорост най-малко 30 Mbps.

⁴ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

необходимост от бърза и повсеместна свързаност. В него се призовава за пакет от допълнителни мерки в подкрепа на настоящите и бъдещите нужди във връзка с разгръщането на мрежите, включително засилване на мерките, предвидени в рамките на ДНРШД. Поради това в своето съобщение „Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие“⁵ Комисията определи актуализирани цели за 2030 г., които отговарят по-добре на очакваните нужди от свързаност в бъдеще. След това тези цели бяха отразени и прецизирани в политическата програма „Цифрово десетилетие“⁶. В програмата е установена структура на управление, включително мониторинг и механизъм за тясно сътрудничество между Комисията и държавите членки, за да се гарантира, че ЕС ще постигне своите общи и цифрови цели до 2030 г.

Настоящото предложение за Законодателен акт за гигабитовата инфраструктура, което е инициатива на програмата на Комисията за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT)⁷, има за цел да отстрани недостатъците на ДНРШД и да допринесе за ефективното по отношение на разходите и навременно разгръщане на ММГК, необходимо за удовлетворяване на нарасналите нужди на ЕС от свързаност⁸.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Предложението е част от регулаторната рамка за електронните съобщения и е в съответствие с другите законодателни и незаконодателни инструменти, които също са част от тази рамка⁹. По-специално, предложението е в съответствие с други инструменти в подкрепа на постигането на целите за фиксирана и мобилна свързаност в ЕС (напр. Европейския кодекс за електронни съобщения). Макар че в Кодекса основно се предвижда, с изключение на специфични случаи, възможност за налагане на задължения на оператори на електронни съобщителни мрежи, които имат господстващо положение — значителна пазарна сила (ЗПС), на даден пазар на електронните съобщения, настоящото предложение е насочено към предприятия, които експлоатират електронна съобщителна мрежа или комунална инфраструктура, независимо дали притежават ЗПС.

⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Цифров компас до 2030 г.: Европейският път за цифровото десетилетие“ (COM/2021/118).

⁶ Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. (ОВ L 323, 19.12.2022 г., стр. 4).

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12463-High-speed-broadband-in-the-EU-review-of-rules_bg

⁸ Пазарното предлагане отговори на нарастващото търсене на качествен и бърз интернет като мрежите от оптични влакна достигат все по-близо до ползвателите, а за настоящите и дори бъдещите „мрежи с много голям капацитет“ са необходими работни параметри, равностойни на тези, които могат да предоставят мрежите с елементи от оптични влакна най-малко до разпределителната точка на мястото на предлагане на услугата.

⁹ Наред с Кодекса, рамката се допълва от следните документи: Препоръка (ЕС) 2020/2245 на Комисията от 18 декември 2020 г. относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране *ex ante* в съответствие с Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 439, 29.12.2020 г., стр. 23), Препоръка на Комисията от 20 септември 2010 г. относно регулирания достъп до мрежи за достъп от следващо поколение (NGA) (2010/572/ЕС) (ОВ L 251, 25.9.2010 г., стр. 35) и Препоръка на Комисията от 11 септември 2013 г. относно съгласувани задължения за недопускане на дискриминация и методологии за определяне на разходите с цел насърчване на конкуренцията и подобряване на средата за инвестиции в широколентова инфраструктура (2013/466/ЕС) (ОВ L 251, 21.9.2013 г., стр. 13) допълват регулаторната рамка. Последните две са в процес на преразглеждане.

Предложението е в съответствие и с приетата през септември 2020 г. препоръка относно инструментариум за свързаност, чиято цел е намаляване на разходите за разгръщане на ММГК и гарантиране на своевременен достъп до радиочестотния спектър за 5G. В последващия инструментариум за свързаност¹⁰, одобрен от държавите членки през март 2021 г., са включени 22 най-добри практики за намаляване на мрежовите разходи, които до голяма степен са взети предвид в предложените тук мерки.

Освен това предложението е в съответствие с неотдавнашното предложение на Комисията за Програма на Съюза за сигурна свързаност¹¹, чиято цел е да се улесни широколентовият достъп чрез сателит до райони, които са извън обсега на другите инфраструктури на фиксирани и мобилните електронни съобщителни мрежи.

И накрая, предложението е в съответствие с инициативите за финансиране в подкрепа на разгръщането на широколентови мрежи в селски, отдалечени и други райони с недостатъчно добро покритие, включително цифровата част на Механизма за свързване на Европа (МСЕ и МСЕ в цифровия сектор)¹², фондовете за възстановяване след COVID-19¹³ и националните инициативи за държавна помощ¹⁴. Приетите наскоро нови *Насоки за държавна помощ за широколентови мрежи*¹⁵, също допринасят за ускоряване и разширяване на разгръщането на широколентов достъп, като изясняват кога публичната подкрепа е в съответствие с правилата относно конкуренцията.

• Съгласуваност с други политики на Съюза

Предложението е в съответствие с целите в областта на климата на Европейския зелен пакт¹⁶, заложи в Европейския закон за климата¹⁷, приет от Съвета и Парламента през юни 2021 г. Инфраструктурата за цифрова свързаност е от съществено значение за осъществяването на двойния цифров и екологичен преход, което е основен приоритет на Комисията. Цифровите инфраструктури ще изпълняват решаваща роля при прехода към екологосъобразна икономика, тъй като те са важен фактор за енергийна

¹⁰ [Общият инструментариум на Съюза за свързаност](#) съгласно Препоръка (ЕС) 2020/1307 на Комисията относно общ инструментариум на Съюза за намаляване на разходите за разгръщане на мрежи с много голям капацитет и гарантиране на своевременен и благоприятен за инвестициите достъп до радиочестотния спектър за 5G с цел насърчаване на свързаността в подкрепа на икономическото възстановяване от кризата с COVID-19 в Съюза (ОВ L 305, 21.9.2020 г., стр. 33).

¹¹ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Програма на Съюза за сигурна свързаност за периода 2023—2027 година (COM(2022) 57 final); 2022/0039 (COD), за което на 17 ноември 2022 г. беше постигнато политическо споразумение.

¹² https://hadea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility_bg

¹³ https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_bg

¹⁴ Report on implementation of broadband State aid („Доклад за изпълнението на държавната помощ за широколентови мрежи“), <https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/d6b8368d-f3dd-11ea-991b-01aa75ed71a1>.

¹⁵ Съобщение на Комисията — Насоки на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на широколентови мрежи от 12 декември 2022 г. (C(2022) 9343).

¹⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейският зелен пакт ([COM\(2019\) 640 final](#)).

¹⁷ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 („Европейски закон за климата“) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

ефективност в други сектори. Освен това мащабната инициатива „вълна на саниране“¹⁸ до 2030 г., която произтича от целите на Зеления пакт, представлява огромна възможност за постигане на полезни взаимодействия и осигуряване на висока ефективност във връзка с инфраструктурата в сградата, включително физическата инфраструктура, подготвена за разполагането на оптични влакна, и окабеляването с оптични влакна. По този начин ще се намалят неудобствата за собствениците и/или наемателите на сгради и ще се осигури по-ефективно използване на националните и европейските средства, налични за основен ремонт на сградния фонд.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание за настоящото предложение е член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Това е същото правно основание за Директивата за намаляване на разходите за ширококолов достъп, която се отменя с настоящото предложение. Това е обосновано от целта на настоящото предложение за по-нататъшно хармонизиране на пазарите на електронните съобщения в ЕС и за подобряване на условията за създаването и функционирането на вътрешния пазар.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Натрупаният опит от прилагането на ДНРШД показва, че целта за осигуряване на пълно покритие на ЕС с високоскоростен ширококолов достъп не може да бъде постигната посредством директива, както и самостоятелно от държавите членки в разумен срок и с най-ефективно използване на частните и публичните инвестиции. Освен това някои разпоредби на Кодекса, а именно член 44, частично се припокриват с ДНРШД и е необходимо правилата да бъдат рационализирани. Постигането на гигабитово покритие до 2030 г. също изисква съгласувани усилия от страна на всички държави членки. Мерките, които държавите членки са приели досега за стимулиране на разгръщането на мрежи и по-специално за намаляване на разходите и сроковете за разгръщане, са много различни, понякога дори в рамките на една и съща държава членка. Освен това очакваната добавена стойност от ЕС беше съществено намалена поради значителния обхват на изключенията или освобождаванията при много различни обстоятелства и в различните държави членки, както и поради липсата на предварителни насоки или общи принципи за различните мерки, предвидени в ДНРШД.

Съществуващата разпокъсаност на правилата създава пречки пред трансграничните инвестиции. Това ограничава свободата на предоставяне на електронни съобщителни мрежи и услуги. То също така засяга функционирането на вътрешния пазар, по-специално за присъщите трансгранични приложения, като например свързаното и автономното шофиране, за които е необходима повсеместна наличност на ММГК. Настоящото положение също така силно затруднява операторите на електронни съобщителни мрежи и другите заинтересовани страни (производители на оборудване, строителни дружества и др.) да постигнат икономии от мащаба. Проблемите, които се срещат при ускоряването на разгръщането на високоскоростен ширококолов достъп или бъдещото разгръщане на ММГК, са общи за повечето, ако не и за всички държави членки. Намаляването на разходите и рационализирането на административните

¹⁸ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Вълна на саниране за Европа — екологизиране на нашите сгради, създаване на работни места, подобряване на качеството на живот ([COM/2020/662 final](#)).

процедури също са общи мерки, които са от съществено значение за разрешаването на тези проблеми. Настоящото предложение не засяга процедурната автономия на държавите членки за вътрешно разпределение на компетентностите.

- **Пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност и представлява целенасочена мярка на политиката с интензивност, пропорционална на неговите цели за насърчаване на ММГК в съответствие с Кодекса и за постигане на целта за 2030 г. на Цифровото десетилетие за покритие с безжични високоскоростни мрежи от следващо поколение с ефективност, еквивалентна най-малко на тази на 5G, както и с гигабитови мрежи¹⁹. Основната полза от предложението е, че то ще осигури по-ефективни процеси на планиране и разгръщане на инвестициите (и по този начин значителни икономии от мащаба) за операторите на обществени електронни съобщителни мрежи. Освен това икономии от мащаба и свързаните с тях спестявания ще надхвърлят рамките на сектора на електронните съобщения и ще се разпространят в други отрасли (напр. производители на оборудване, строителни дружества).

Тези ползи са възможни при наличието на минимална административна тежест. Задълженията са ограничени до определени части от мрежовата инфраструктура, където могат да се очакват значителни икономии на разходи (напр. кабелите са изключени от определението за физическа инфраструктура и следователно от задълженията за достъп и прозрачност, посочени в настоящото предложение)²⁰. С предложените правила се въвеждат и пропорционални корекции (напр. възможност за отказ на искания за достъп при определени условия). Освен това в предложението се предвиждат изключения, при които някои задължения не се прилагат при определени обстоятелства (напр. достъп до определени категории сгради, които са собственост или са под контрола на органи от общественния сектор поради архитектурна, историческа, религиозна или природна стойност, или предоставяне на информация за тези сгради). Тези изключения допринасят за гарантиране на пропорционалността на предложението и осигуряват необходимата гъвкавост, за да се вземат предвид националните обстоятелства. Освен това предложените мерки за цифровизиране на съответните административни процедури позволяват на държавите членки да използват повторно и да разширяват съществуващите цифрови услуги и платформи на местно, регионално или национално равнище, които служат за същата цел и са в съответствие с настоящия регламент.

- **Избор на инструмент**

Предложеният инструмент е регламент. Това се основава на опита, натрупан при транспонирането и прилагането на ДНРШД, и на доказаните ѝ ограничения за справяне с постоянните проблеми, които са резултат не само от нейния подход на минимална

¹⁹ Член 4, параграф 2, буква а) от политическата програма „Цифрово десетилетие“: „всички крайни ползватели, намиращи се в определено местоположение да бъдат обхванати от гигабитова мрежа до крайната точка на мрежата и всички населени места да бъдат обхванати от безжични високоскоростни мрежи от следващо поколение с ефективност, еквивалентна най-малко на тази на 5G, в съответствие с принципа на технологичната неутралност“.

²⁰ Значението на физическата инфраструктура (често наричана строителна инфраструктура) за разгръщането на мрежата се посочва и в Европейския кодекс за електронни съобщения, където в член 73 се предвижда, че налагането на задължения за достъп до строителна инфраструктура само по член 72 (достъп до строителна инфраструктура) може да бъде счетено от националния регулаторен орган за пропорционално средство за насърчаване на конкуренцията и интересите на крайния потребител.

хармонизация, но и от ниското ниво на търсената хармонизация (напр. много разпоредби остават незадължителни, а други, като тези за прозрачност, хармонизират само минимален брой елементи), както и от бавното и неефективно транспониране.

Един регламент е най-доброто решение за ускоряване на разгръщането на мрежите, необходимо за подготвянето на Европа за цифровата ера. Той ще окаже най-голямо въздействие за ускоряване на разгръщането на гигабитови мрежи, тъй като е пряко приложим за всички държави членки. В условията на бързо развиваща се цифрова икономика е изключително важно бързо да се прилагат мерки, които намаляват тежестта върху предприятията и обществените органи. От друга страна, една директива би отнела време на държавите членки да я транспонират в националното си законодателство, което би забавило влизането в сила на предложените правила и би изложило на риск постигането на целите за 2030 г. За разлика от директивата, регламентът има пряко действие, което е важно за правилата, които се прилагат най-вече в търговските отношения между доставчиците на електронни съобщителни мрежи и мрежовите оператори.

Поради това, с цел да се предотвратят по-нататъшните различия, които възпрепятстват предоставянето на съответните услуги на вътрешния пазар, и да се гарантират еднакви права и задължения за предприятията, Комисията представя предложение за регламент — Законодателен акт за гигабитовата инфраструктура. Това е необходимо, за да се осигури правна сигурност и прозрачност за всички участващи икономически субекти.

С предложението се отменя ДНРШД, която поради посочените по-горе недостатъци доведе до много разпокъсано и минимално прилагане. Един регламент, обхващащ всички области по същество, с по-ясни правила и по-високо ниво на хармонизация като цяло, следва да преодолее тези недостатъци, като същевременно остава пропорционален и все пак предоставя известна гъвкавост на държавите членки по отношение на специалните разпоредби, за да се отразят специфичните национални обстоятелства.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- ***Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство***

В доклада за оценка на ДНРШД, придружаващ настоящото предложение, се посочва, че директивата е била само частично ефективна и ефикасна при постигането на общите и специфичните си цели, които обаче все още са актуални. Изпълнението до момента показва като цяло добри резултати по отношение на останалите три анализирани критерия: целесъобразност, съгласуваност и добавена стойност от ЕС.

Като цяло ДНРШД е допринесла за разгръщането на високоскоростен ширококолов достъп (почти 100 000 km тръбна и надземна инфраструктура са били използвани повторно). Когато се прилага ефективно, ДНРШД може да ускори изпълнението на проекти за разгръщане на високоскоростен ширококолов достъп с няколко месеца, да спести между 10 и 30 % от разходите за разгръщане и да увеличи пропорционално покритието на мрежата.

Най-голям напредък е постигнат по отношение на достъпа до съществуващата физическа инфраструктура и свързаните с това мерки за прозрачност, докато напредъкът по отношение на издаването на разрешения, координирането на строежите и достъпа до инфраструктурата в сградата е по-малък. Освен това резултатът е неравномерен в целия ЕС и дори в областите, в които действията са по-ефективни²¹, той не удовлетворява напълно нуждата от по-бързо и по-ефективно разгръщане на електронните съобщителни мрежи, които оказват влияние върху функционирането на вътрешния пазар.

Действащите разпоредби на ДНРИД трябва да бъдат укрепени, за да са в по-голямо съответствие с настоящите и бъдещите нужди от свързаност и с приоритетите на ЕС и да отразяват напълно развитието на пазара и технологиите. Продължаващото наличие на пречки пред разгръщането на електронните съобщителни мрежи, липсата на единни и цифровизирани административни процедури и недостатъчно ефективните единни информационни точки (ЕИТ) все още възпрепятстват потенциалните ползи от мерките за намаляване на разходите, които биха могли да допринесат за по-ефективно по отношение на разходите и по-бързо разгръщане на мрежите в целия ЕС. Високите разходи за разгръщане на ММГК, включително оптични линии до домашни абонати и 5G със средна честота на обхвата, подкопават стимулите за разгръщане и жизнеспособността на новите разгръщания. Разгръщането на мрежи в целия ЕС се забави значително поради липсата на координация между различните органи, отговарящи за издаването на разрешения, разнообразието от разрешения, необходими за разгръщането на мрежи, липсата на електронни процедури за подаване на заявления за разрешения и цялостното неспазване на крайните срокове за издаване на разрешения за разгръщане, включително за предоставяне на права за преминаване.

• Консултации със заинтересованите страни

Основните източници на информация за изготвяне на настоящото предложение бяха преглед на литературата, информация за прилагането на действащите политики, анализи на предишни дейности и доклади за мониторинг и оценка, информация от заинтересованите страни и специализирани помощни проучвания.

Освен това бяха проведени консултации със заинтересованите страни чрез:

- покана за представяне на обратна информация за пътната карта/оценката на въздействието от етапа на създаване (19 юни 2020 г.—17 юли 2020 г.);
- обществена консултация (2 декември 2020 г.—2 март 2021 г.) въз основа на обширен въпросник, обхващащ както минал опит, така и бъдещи перспективи;
- тематични онлайн семинари с участието на заинтересованите страни, проведени през [януари](#) и [февруари](#) 2021 г.;
- становището на Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС²²) относно преразглеждането на Директивата

²¹ Например, според доклада за оценка (Оценка, работен документ на службите на Комисията) най-големият напредък е свързан с достъпа до съществуващата физическа инфраструктура и свързаните с това мерки за прозрачност. Някои държави членки също така са предприели действия извън разпоредбите на директивата и са разширили обхвата на минималната информация за съществуващата физическа инфраструктура.

²² ОЕРЕС (Орган на европейските регулатори в областта на електронните съобщения) се състои от ръководителите или назначените високопоставени представители на националните регулаторни

за намаляване на разходите за широколентов достъп, което обхваща както минал опит, така и бъдещи перспективи;

- двустранни срещи, включително със заинтересованите страни на пазара и техните сдружения, както и с местните и регионалните органи;
- специализирани семинари, организирани през юни 2021 г. и януари 2022 г. от консултантите, подготвящи проучването за подкрепа, както и ad hoc проучвания/консултации.

Като цяло заинтересованите страни подчертават, че висококачествената свързаност е изиграла съществена роля по време на пандемията и за икономическото възстановяване.

Голяма група оператори и повечето стопански асоциации изтъкват, че за да се преодолее разпокъсаността на пазара е необходимо по-нататъшно хармонизиране и регулиране на равнище ЕС, особено по отношение на административните процедури, като например издаването на разрешения. По-малък брой оператори обаче посочват, че е необходимо да се даде свобода на действие на държавите членки по отношение на начина, по който те прилагат и изпълняват законодателството на ЕС. Обществени органи, включително ОЕПЕС, подкрепят мерки на равнище ЕС. Те призовават за хармонизация, за да се направи само това, което е необходимо за постигане на целите, и посочват някои области, в които националните мерки биха били по-подходящи (напр. насоки относно условията за достъп). Някои обществени органи изразиха определени резерви по отношение на допълнителната тежест и разходите, свързани с мерките за прозрачност и цифровизация.

Повечето респонденти, участвали в консултациите със заинтересованите страни, смятат, че с ДНРИД е създадена добра рамка за повишаване на ефективността на разгръщането на електронните съобщителни мрежи, а мерките, обхванати от директивата, се оценяват като подходящи. Съществуват обаче различни мнения сред заинтересованите страни относно степента на ефективност на ДНРИД при постигането на общата цел за намаляване на разходите и увеличаване на скоростта на разгръщане на мрежата.

Заинтересованите страни подчертават значението на наличието на подходяща физическа инфраструктура, включително елементите, които не са свързани с мрежата и които са собственост или са под контрола на обществени органи, за ефективното разгръщане на мрежите, по-специално за 5G мрежите. Заинтересованите страни също така призовават за насоки относно справедливите и разумни срокове и условия, както и относно критериите за отказ на искания за достъп. Това би спомогнало за предотвратяване на неоснователните откази на основание наличието на други подходящи средства за достъп.

Повечето заинтересовани страни са на мнение, че координирането на строежите е в състояние да доведе до намаляване на разходите за разгръщане. Въпреки че ОЕПЕС смяташе, че е от полза да се разшири обхватът на задължението за координиране, за да включва всички (публично и частно финансирани) проекти за разгръщане на мрежи, голям брой заинтересовани страни изразиха несъгласие с такова разширяване.

По-голямата част от заинтересованите страни смятат, че от значение за разгръщането на мрежата е предоставянето чрез ЕИТ на редовно актуализирана минимална

органи на държавите — членки на ЕС. ОЕПЕС е създаден съгласно Регламент (ЕС) 2018/1971 на Европейския парламент и на Съвета.

информация за съществуващата физическа инфраструктура или планираните строежи, включително геореферирани местоположения и трасета. Обществените органи, включително местните, призовават за гъвкавост при повторното използване и подобряването на утвърдени цифрови инструменти, които вече са въведени в различни държави членки, като някои от тях служат и на други сектори.

Повечето заинтересовани страни, включително мрежовите оператори, са на мнение, че наличието на опростени процедури за издаване на разрешения, включително електронно подаване на заявленията за разрешения, би спомогнало за разгръщането на мрежата.

Заинтересованите страни също така призовават за укрепване на действащите правила за инфраструктурата в сградата, включително за повишаване на амбицията за преминаване от високоскоростни мрежи към ММГК/мрежи от оптични влакна и за предлагане на задължение за собствениците на сгради да разгръщат и да предоставят достъп до окабеляването с оптични влакна в сградата.

• **Събиране и използване на експертни становища**

Комисията използва специално проучване за подкрепа, изготвено от ICF SA, Wavestone SA и Центъра за европейски политически изследвания с подкрепата на WIK Consult GMBH и EcoAct²³. В това проучване се оценява ефектът от мерките, приети в рамките на ДНРИШД, и се отчита, където е уместно, ефектът от националните мерки, предприети за намаляване на разходите за разгръщането на високоскоростен ширококолов достъп. Проучването подкрепи и изготвянето на оценка на въздействието на възможните варианти на политиката, които да съпътстват настоящата инициатива. Освен това в националните пътни карти и докладите за изпълнение, представени от държавите членки като част от [инструментариума за свързаност](#)²⁴, в който е включен набор от 39 най-добри практики, целящи подобряване на разгръщането на мрежите и бърз достъп до радиочестотния спектър за 5G, беше предоставена ценна информация за най-подходящите мерки и тяхното прилагане. И накрая, Комисията използва и други източници на информация, установени чрез преглед на литературата, включително няколко проучвания²⁵ и доклади²⁶.

²³ Проучване в подкрепа на оценката на настоящите мерки на европейско и национално равнище за намаляване на разходите за разгръщане на електронните съобщителни мрежи и за изготвяне на оценка на въздействието, която да съпътства инициативата на ЕС за преразглеждане на Директива 2014/61/ЕС.

²⁴ [Общ инструментариум на Съюза за свързаност](#).

²⁵ Като например [Study on implementation and monitoring of measures under the BCRD \(„Проучване на изпълнението и мониторинга на мерките в рамките на ДНРИШД“\)](#), (SMART 2015/0066); [White paper on EU broadband Plan challenges and opportunities \(„Бяла книга за предизвикателствата и възможностите на плана на ЕС за ширококолов достъп“\)](#), Analysys Mason, 2019 г..

²⁶ Като например [2020 Summary Report of Best Practices — Outcome of phase 1 of the work of the Special Group for developing a common Union Toolbox for connectivity](#) („Обобщен доклад за най-добрите практики — резултат от първия етап от работата на специалната група за разработване на общ инструментариум на Съюза за свързаност, 2020 г.“); [Доклад на Европейската комисия за 2018 г. относно прилагането на Директивата за намаляване на разходите за ширококолов достъп](#); [Доклад на ОЕРЕС относно прилагането на Директивата за намаляване на разходите за ширококолов достъп](#); [Доклад на ОЕРЕС относно определянето на цените за предоставяне на достъп до инфраструктура и строежи в съответствие с ДНРИШД](#).

- **Оценка на въздействието**

Резюме на Оценката на въздействието и положителното становище на Комитета за регулаторен контрол може да се намери на уебсайта на Комисията²⁷. При оценката на въздействието бяха разгледани следните варианти на политиката.

Вариант 0 Базов вариант

Вариантът „без промяна на ДНРШД“ означава, че не се предвиждат допълнителни мерки освен вече съществуващите. Действащата ДНРШД и свързаните с нея регулаторни и нерегулаторни инструменти продължават да се прилагат както досега. Този подход може да бъде допълнен със споделяне на добри практики, което да се стимулира от инициативи за обмен (напр. инструментариум за свързаност). Предполага се, че при варианта без промяна разгръщането на мрежата ще продължи, но установената разпокъсаност ще се запази; разгръщането на мрежата няма да бъде толкова ефективно и ефикасно, колкото би могло да бъде, а целите за свързаност до 2030 г. ще бъдат изложени на риск.

Вариант 1: Актуализиране, изясняване и привеждане в съответствие (минимален подход)

При този вариант се предлага привеждане на ДНРШД в съответствие с Кодекса (обхват на ММГК вместо на високоскоростните мрежи), като някои от понастоящем доброволните мерки станат задължителни (прозрачност, издаване на разрешения) и се изяснят някои разпоредби, за да се уеднаквят различните тълкувания на държавите членки (например разрешенията, публично финансираните проекти, които подлежат на координиране на строежите, и фактът, че активите, които подлежат на задължения за ЗПС или държавна помощ, са изключени от успоредните задължения за достъп по ДНРШД). Този вариант се основава на съображението, че изпълнението на директивата ще се подобри с нейното частично преразглеждане, в съчетание с прилагането на най-добрите практики от инструментариума за свързаност и останалата част от регулаторната рамка за електронните съобщения. По-специално това подобрение ще бъде постигнато чрез частично решаване на проблемите, свързани с липсата или непълната информация за съществуващата физическа инфраструктура, както и със забавянията при процедурите за издаване на разрешения и високите разходи за тях.

Няма да бъдат предприети други мерки за премахване на повече пречки, които да доведат до по-бързо и по-ефективно разгръщане на електронните съобщителни мрежи, както е посочено в доклада за оценка и в обществената консултация.

Вариант 2: Разширяване и укрепване на мерките в сравнение с ДНРШД, изключване на ММГК от задълженията

Този вариант включва предложеното във вариант 1, но под формата на регламент. Освен това при него се разширява обхватът на задълженията за достъп, за да включва публично контролираната/притежаваната физическа инфраструктура (която не е свързана с мрежата) (освен в случаите, когато това би било непропорционално), и се укрепват задълженията за издаване на разрешения (напр. междинни срокове, национални изключения за разрешения и успоредна обработка на разрешения и права

²⁷ Оценката на въздействието и становището на Комитета за регулаторен контрол са публикувани на уебсайта [EUR-Lex](#).

за преминаване). За разлика от варианти 3 и 4 при този вариант ММГК се освобождава от задълженията за достъп и координиране на строежите, за да се решат проблемите, свързани със стимулите за инвестиции (напр. нерентабилно дублиране на мрежите).

Вариант 3 (предпочетен вариант): Разширяване и укрепване на мерките в сравнение с ДНРИД с частично хармонизиране

При вариант 3 до голяма степен ще се запазят мерките, включени във вариант 2, и той също ще бъде под формата на регламент (в това число ще се разшири обхватът на задължението за предоставяне на достъп, за да включва публично притежавани активи, които не са свързани с мрежата, и ще се предприемат мерки за разрешенията). Вместо да се предвиди освобождаване за инфраструктурата на ММГК обаче, при него ще се определят по-ясни правила за ключови аспекти на достъпа до физическата инфраструктура и координирането на строежите (като например „справедливи и разумни“ условия за достъп, алтернативни начини за достъп и пропорционално разпределение на разходите, свързани с координирането на строежите). При него ще се реши проблемът с нерентабилното дублиране на мрежите, като се уточнят по-добре основанията за отказ на достъп до физическа инфраструктура или случаите, в които исканията за координиране на строежи могат да се считат за необосновани, като се ограничат до по-конкретни обстоятелства в сравнение с вариант 2. Такива правила ще бъдат придружени от насоки на равнище ЕС, за да се осигури последователно прилагане и хармонизиран подход към сходни проблеми. При този вариант също така ще се определи, че правилата и процесите за издаване на разрешения следва да бъдат последователни на национално равнище, подкрепени от „обслужване на едно гише“ чрез единна национална цифрова входна точка, ще се установи, че разрешенията следва да се одобряват мълчаливо, когато това е възможно, и ще се ограничат таксите за разрешения до административните разходи. Разгръщанията, които подлежат на освобождаване от разрешение ще бъдат уточнени на равнище ЕС, а на национално равнище ще бъде осигурена последователност на процесите на издаване на разрешения. Чрез този по-хармонизиран подход ще се разрешат проблемите, свързани с голямата сложност, сроковете и разходите за получаване на разрешения.

За да се подобри прозрачността и достъпът до информация, при вариант 3 ще се разширят изискванията за предоставяне на информация за съществуващата физическа инфраструктура, освен в случаите, когато това е непропорционално, и за планираните строежи (проактивно уведомяване за всички планирани строежи). Двата набора от информация ще трябва да бъдат достъпни в цифров формат на платформите и по възможност да бъдат взаимосвързани. И накрая, за да се разреши проблемът с липсата на подходяща инфраструктура в сградата и достъпа до нея, при този вариант ще се предвиди наличие на инфраструктура, подготвена за разполагането на оптични влакна, и оптични влакна в сградата във всяко ново (или основно ремонтирано) домакинство. При този вариант ще се предвиди и стандартизация на физическата инфраструктура в сградата на национално равнище и насоки относно достъпа до инфраструктурата в сградата на равнище ЕС.

Вариант 4: Разширяване и укрепване, пълно прилагане към частните активи и пълна хармонизация

При вариант 4 ще се въведе максимална хармонизация на равнище ЕС. Регламентът ще включва всички мерки от вариант 3. Освен това при него ще се разшири обхватът на задълженията за достъп и прозрачност, за да включва активи на частни оператори,

които не са оператори на мрежи (напр. търговски сгради), както и на задълженията за координиране на строежите, за да включва проектите, които не се финансират с публични средства. При този вариант ще се предвиди създаването на единна цифрова платформа за съществуващата физическа инфраструктура, планираните строежи и, незадължително, за процедурите за издаване на разрешения. И накрая, при този вариант ще се предвиди стандартизация на физическата инфраструктура в сградата на равнище ЕС (в сравнение със стандартизацията на национално равнище при вариант 3).

Като се вземат предвид всички критерии за оценка, при вариант 3 има вероятност целите на политиката да бъдат изпълнени по-добре. При него се осигурява и най-голяма добавена стойност от ЕС, като същевременно се гарантира, че държавите членки участват в определянето на конкретните случаи, в които задълженията може да не се прилагат за тях (например защото биха попаднали в категориите, посочени в регламента, в които задълженията може да не се прилагат по няколко причини, или защото в крайна сметка биха били непропорционални). Поради това изглежда, че при вариант 3 се постига най-добър баланс между разходите за прилагане в краткосрочен план и ползите в средносрочен план и се ограничава ненужната регулаторна тежест.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Предложените мерки са в подкрепа на REFIT и отговарят на целите за опростяване и намаляване на административната тежест. Няколко от предложените промени имат за цел да направят правилата и процедурите по-ясни, рационализирани и опростени, да улеснят страните в разбирането на техните права и задължения и да насърчат полезните взаимодействия (например по отношение на предложената координация за санирането на сгради с цел подобряване на енергийните характеристики). В предложението се предвиждат и насоки на равнище ЕС (достъп до физическа инфраструктура, включително физическа инфраструктура в сградата, и някои критерии за достъп и правила за координиране на строежите). С тези насоки следва да се улесни последователното прилагане на правилата, както и уреждането на евентуални спорове.

В предложението са включени някои общи разходи в краткосрочен план, предимно за администрациите. Те са свързани с установяването на последователни процедури за издаване на разрешения и цифрови входни точки/платформи за обработка на разрешенията и за предоставяне и осигуряване на достъп до информация. След тяхното установяване обаче се очаква регламентът да доведе до годишни икономии на административни разходи за операторите на електронни съобщителни мрежи (според оценките около 40 милиона евро годишно). Тези икономии ще бъдат реализирани благодарение на по-добрия достъп до мрежовата физическа инфраструктура и обществената физическа инфраструктура, която не е свързана с мрежата (приблизително 24 милиона евро годишно), и обработката на заявленията за издаване на разрешения (приблизително 15 милиона евро годишно). Обществените органи, включително общините, също ще реализират икономии (не са посочени оценки). Възможно е тези ползи да обхванат и други сектори (освен електронните съобщения), ако платформите за разрешения бъдат въведени и използвани от тези сектори, както вече се прави в няколко държави членки. Освен това строителните дружества ще извлекат полза от стандартите за инфраструктурата и окабеляването в сградата, които

следва да гарантират по-ефективно инсталиране на „оптични линии до домашни абонати“ в нови и основно ремонтирани сгради (не е посочена оценка)²⁸.

- **Основни права**

Предложението изцяло взема под внимание правата и принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз. По-специално предложените мерки са в съответствие с член 16 (свобода на стопанската инициатива), член 17 (право на собственост) и член 37 (опазване на околната среда).

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложеният регламент няма отражение върху бюджета на Съюза.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Мониторингът на изпълнението ще се основава на доклад за изпълнението на регламента, който ще бъде представен на Европейския парламент и на Съвета 5 години след датата на влизане в сила. Този доклад ще съдържа обобщение на въздействието на мерките и оценка на напредъка към постигането на определените в регламента цели, включително дали и как регламентът може допълнително да допринесе за постигането на целите за свързаност, заложиени в политическата програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. За тази цел Комисията може да поиска информация от държавите членки въз основа на съответните показатели и механизъм за периодично събиране на данни, който ще бъде изготвен от Комитета по съобщенията, създаден съгласно Директива (ЕС) 2018/1972.

- **Подробно разяснение на специалните разпоредби на предложението**

Член 1 — Предмет и приложно поле

С член 1 се актуализира обхватът на Директивата от 2014 г. за разгръщането на електронните съобщителни мрежи, т.е. преминаването от високоскоростни мрежи към ММГК, за да се отговори на новите амбиции на Кодекса и на целите за свързаност на Цифровото десетилетие.

Член 2 — Определения

Този член съдържа определения в допълнение към определенията, посочени в Кодекса, включително ММГК. С него се разширява понятието „физическа инфраструктура“, така че да включва публични активи, които не са свързани с мрежата, и се въвежда ново определение за „окабеляване с оптични влакна в сградата“, както и промяна от физическа инфраструктура в сградата, „подготвена за разполагането на „високоскоростни мрежи“, на физическа инфраструктура в сградата, „подготвена за разполагането на оптични влакна“. Освен това, като се отчита бързото развитие на доставчиците на безжична физическа инфраструктура, като например „дружествата за телекомуникационни кули“, и тяхната все по-значима роля като доставчици на достъп до физическа инфраструктура, подходяща за инсталиране на елементи на безжични

²⁸ Приложение 1 към проучването за подкрепа, изготвено от ICF SA, Wavestone SA и CEPS с подкрепата на WIK Consult GMBH и EcoAct (вж. бележка под линия 22), и по-специално раздели 1.3, 2.3 и 4.3.

електронни съобщителни мрежи, като например 5G, обхватът на определението за „мрежов оператор“ се разширява извън предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят електронни съобщителни мрежи, и операторите на други видове мрежи, като например транспортни, газопреносни или електроснабдителни мрежи, за да включва предприятията, предоставящи прилежащи съоръжения, които по този начин стават обект на всички задължения и ползи, посочени в регламента, с изключение на разпоредбите относно физическата инфраструктура в сградата и достъпа. В него също така се изменя определението за „разрешение“, за да се отразят многобройните равнища на вземане на решения, които понякога съществуват за издаване на разрешения, и се пояснява, че за улеснение в текста строежите се отнасят до „разгръщане на елементи на ММГК“.

Член 3 — Достъп до съществуваща физическа инфраструктура

С член 3 се разширява обхватът на задължението за достъп, така че да включва физическата инфраструктура, която не е част от мрежа, но е собственост или е под контрола на органи от общественения сектор. В него се предвиждат и изключения за определени категории сгради (например по съображения за обществена сигурност, безопасност и здраве) и се въвежда възможността държавите членки да създадат орган, който да координира достъпа до публични активи.

В него се изясняват причините за отказ на достъп и се избягва дублирането на задълженията за достъп, когато те вече са наложени съгласно Кодекса/правилата за държавна помощ за същите активи.

В него се предвижда възможността Комисията да издава насоки относно прилагането на разпоредбите по отношение на достъпа.

Този член се основава и на прецедента, установен в член 57 от Кодекса за инсталирането на точки за безжичен достъп с малък обхват.

Член 4 — Прозрачност по отношение на физическата инфраструктура

В член 4 се предвижда задължение за мрежовите оператори и органите от обществения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, да предоставят чрез ЕИТ в електронен формат минимална информация за съществуващата физическа инфраструктура, включително геореферирана информация.

Достъпът до тази минимална информация може да бъде ограничен, например по съображения за сигурност или за определени категории сгради. По подобен начин задължението за предоставяне на минимална информация няма да се прилага, когато задължението би било непропорционално въз основа на анализ на разходите и ползите.

Член 5 — Координиране на строежи

В член 5 се пояснява, че задължението за координиране на строежите се отнася до строежи, които са „изцяло/частично финансирани с публични средства“.

В него се посочва, че исканията за координиране на строежите следва да се подават най-малко два месеца преди представянето на окончателния проект и се уточняват случаите, в които искането за координиране на строежите може да се счита за неоснователно.

В него се предвижда възможността Комисията да издава насоки относно прилагането на разпоредбите по отношение на координирането на строежите.

Член 6 — Прозрачност относно планираните строежи

В член 6 се предвижда право на достъп до минимална информация относно всички планирани (публични и частни) строежи, извършвани от мрежовите оператори чрез ЕИТ в електронен формат, включително геореферирана информация.

Такъв достъп може да бъде ограничен, например по съображения за сигурност на мрежата, национална сигурност или търговски тайни. Задължението за прозрачност няма да се прилага при определени обстоятелства, например при извънредни ситуации или за целите на националната сигурност.

В него се предвижда по-ранно и проактивно предоставяне чрез ЕИТ на минимална информация за планираните публични строежи от всички мрежови оператори, за да се улесни потенциалното координиране на строежите.

Член 7 — Процедури за издаване на разрешения, включително за предоставяне на права за преминаване

С член 7 се въвежда нов принцип на съгласувани на национално равнище правила, уреждащи условията и процедурите, приложими за издаване на разрешения, включително за предоставяне на права за преминаване. С него се въвежда задължително подаване на заявления в електронен формат чрез ЕИТ.

С него се дава мандат на Комисията да определи категориите разгръщания, които ще бъдат освободени от разрешения чрез акт за изпълнение.

С него се укрепва прозрачността, като заявленията за издаване на разрешения за строежи не се считат за допустими, ако минималната информация, предвидена в член 6, не е предоставена чрез ЕИТ.

С него се въвеждат няколко мерки, целящи да гарантират, че заявленията за издаване на разрешения, включително за предоставяне на права за преминаване, се разглеждат в рамките на законовите срокове, например по-кратък срок за оценка на пълнотата на заявлението, мълчаливо одобрение или обезщетение за вреди, причинени от неспазване на сроковете.

И накрая, в него се определя, че таксите за издаване на разрешения, включително за предоставяне на права за преминаване, не могат да надвишават административните такси.

Член 8 — Физическа инфраструктура и окабеляване с оптични влакна в сградата

В член 8 се предвижда задължителна физическа инфраструктура в сградата, точки за достъп и окабеляване с оптични влакна в сградата за новите и основно ремонтираните сгради. Това включва и сградите в местоположението на крайния потребител, когато те се ремонтират с цел подобряване на енергийната ефективност. Въз основа на анализ на разходите и ползите се разширява обхватът на изключенията, за да се разреши проблемът с евентуалната липса на пропорционалност за конкретни местоположения.

С него се въвежда задължението на държавите членки да приемат съответните национални стандарти/технически спецификации и механизми за сертифициране. С помощта на тези механизми за сертифициране дружествата могат да докажат съответствие с тези стандарти/технически спецификации и да получат задължителната вече маркировка „подготвен за оптична мрежа“, която е обвързана с издаването на разрешение за строеж.

Член 9 — Достъп до физическата инфраструктура в сградата

В член 9 се определя правото на доставчиците на обществени електронни съобщителни мрежи крайната точка на мрежите им да бъде в точката на достъп и да имат достъп до съществуващата в сградата физическа инфраструктура. В него се предвижда също така отказ на достъп до физическата инфраструктура в сградата, когато достъпът до окабеляването с оптични влакна в сградата се предоставя в съответствие със задълженията, наложени съгласно Кодекса, или се предоставя при справедливи, разумни и недискриминационни условия, включително цена.

В него се предвижда възможността Комисията да издава насоки относно прилагането на разпоредбите по отношение на достъпа до инфраструктурата в сградата.

Член 10 — Цифровизация

В член 10 се предвижда единна национална цифрова входна точка и достъп до цифрови инструменти, особено когато има повече от една ЕИТ или когато информацията се намира на друго място, което позволява упражняването на правата и спазването на задълженията, определени в настоящия регламент.

Член 11 — Уреждане на спорове

С тази разпоредба се гарантира, че всяка страна има право да отнесе спор до компетентен национален орган за уреждане на спорове, който трябва да разреши спора в съкратени срокове (в сравнение с действащите разпоредби на ДНРШД) и да постанови обвързващо решение.

Член 12 — Компетентни органи

С член 12 се въвеждат допълнителни изисквания, които произтичат от институционалните разпоредби на Кодекса. Те включват: i) безпристрастността и независимостта на органите от обществения сектор, които притежават/контролират физическата инфраструктура; ii) структурното разделение на органите за уреждане на спорове и ЕИТ; iii) упражняването на правомощията и ресурсите на компетентните органи; и iv) повишаване на прозрачността на задачите на компетентните органи.

В него се предвиждат и по-подробни изисквания относно правото на обжалване, които се основават на подобни разпоредби в Кодекса.

Член 13 — Процедура на комитет

В член 13 се определя процедурата на комитет с Комитета по съобщенията, създаден съгласно член 118, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/1972.

Членове 14—18 — Заключителни разпоредби

Членове 14 и 15 съдържат заключителни разпоредби, включително относно санкциите, задълженията за мониторинг и докладване. Комитетът по съобщенията ще изготви съответните показатели и механизъм за събиране на данни.

В член 16 са включени преходни мерки, когато това е необходимо (продължаване на прилагането на някои действащи разпоредби на ДНРШД), с оглед на разширяването на обхвата, така че да включва ММГК и забавеното прилагане на някои разпоредби на настоящия регламент. В членове 17 и 18 са включени разпоредби за отмяна на Директива 2014/61/ЕС и за влизането в сила и прилагането на регламента.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на гигабитови електронни съобщителни мрежи и за отмяна на Директива 2014/61/ЕС (Законодателен акт за гигабитовата инфраструктура)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²⁹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите³⁰,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- 1) През последното десетилетие цифровата икономика променя радикално вътрешния пазар. Визията на Съюза е цифрова икономика, която осигурява устойчиви икономически и социални ползи въз основа на отлична и сигурна свързаност за всички и навсякъде в Европа. В основата на почти всички сектори на една модерна и иновативна икономика е наличието на висококачествена цифрова инфраструктура, основана на мрежи с много голям капацитет. Тя е от стратегическо значение за социалното и териториалното сближаване и като цяло за конкурентоспособността и цифровото лидерство на Съюза. Поради това хората, както и частният и общественият сектор, следва да имат възможност да участват в цифровата икономика.
- 2) Бързото развитие на технологиите, експоненциалното нарастване на широколентовия трафик и все по-голямото търсене на усъвършенствана свързаност с много голям капацитет допълнително се ускори по време на пандемията от COVID-19. В резултат на това заложените през 2010 г. в Програмата в областта на цифровите технологии³¹ цели са постигнати до голяма степен, но вече не са актуални. Делът на домакинствата, които имат достъп до интернет със скорост 30 Mbps, се е увеличил от 58,1 % през 2013 г. на 90 % през 2022 г. Наличието на скорост от само 30 Mbps вече не е ориентирано към бъдещето и не е в съответствие с новите цели, определени в

²⁹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³⁰ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите 19.5.2010 г., COM(2010)245.

Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета³² за осигуряване на свързаност и широка достъпност на мрежи с много голям капацитет. Поради това в Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета³³ ЕС определи актуализирани цели за 2030 г., които по-добре съответстват на очакваните нужди от свързаност в бъдеще, като всички европейски домакинства следва да бъдат обхванати от гигабитова мрежа, а всички населени места — от 5G.

- 3) За постигането на тези цели са необходими политики за ускоряване и намаляване на разходите за разгръщане на фиксирани и безжични мрежи с много голям капацитет в целия Съюз, включително от надлежно планиране, координация и намаляване на административната тежест.
- 4) В Директива 2014/61/ЕС, която беше приета в отговор на необходимостта от политики за намаляване на разходите за разгръщане на ширококоловия достъп, са включени мерки за съвместно ползване на инфраструктурата, координиране на строежите и намаляване на административната тежест. За да улесни допълнително разгръщането на мрежи с много голям капацитет, включително оптични влакна и 5G, в заключенията си относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа от 9 юни 2020 г. Европейският съвет призова за пакет от допълнителни мерки в подкрепа на настоящите и бъдещите нужди във връзка с разгръщането на мрежите, включително чрез преразглеждане на Директива 2014/61/ЕС.
- 5) Разгръщането на мрежи с много голям капацитет (съгласно определението в Директива (ЕС) 2018/1972) в целия Съюз изисква значителни инвестиции, съществена дял от които са разходите за инженерни дейности. Съвместното използване на физическата инфраструктура би ограничило необходимостта от инженерни дейности, свързани с високи разходи, и би увеличило ефективността на разгръщането на усъвършенстван ширококолов достъп.
- 6) Голяма част от разходите за разгръщане на мрежи с много голям капацитет могат да бъдат отдадени на неефективността на процеса на разгръщане, свързана с: i) използването на съществуващата пасивна инфраструктура (като например тръби, кабелопроводи, шахти, шкафове, стълбове, мачти, антенни съоръжения, кули и други поддържащи конструкции); ii) затруднения, свързани с координирането на строежи; iii) тромави административни процедури за издаване на разрешения; както и iv) затруднения във връзка с разгръщането на мрежите в самите сгради, което води до значителни финансови пречки, особено в селските райони.
- 7) В Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³⁴, която беше приета в отговор на необходимостта от намаляване на разходите за разгръщане на ширококоловия достъп, са включени мерки за съвместно ползване на инфраструктурата, координиране на строежите и намаляване на административната тежест. За да улесни допълнително разгръщането на мрежи с

³² Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

³³ Решение (ЕС) 2022/2481 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г. (ОВ L 323, 19.12.2022 г., стр. 4).

³⁴ Директива 2014/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи (ОВ L 155, 23.5.2014 г., стр. 1).

много голям капацитет, включително оптични влакна и 5G, в заключенията си относно изграждането на цифровото бъдеще на Европа от 9 юни 2020 г. Европейският съвет призова за пакет от допълнителни мерки в подкрепа на настоящите и бъдещите нужди във връзка с разгръщането на мрежите, включително чрез преразглеждане на Директива 2014/61/ЕС.

- 8) Мерките, заложи в Директива 2014/61/ЕС, допринесоха за разгръщането на високоскоростни електронни съобщителни мрежи с по-ниски разходи. Тези мерки обаче трябва да бъдат укрепени, за да се намалят допълнително разходите и да се ускори разгръщането на мрежите.
- 9) Мерките, насочени към повишаване на ефективността на използване на съществуващите обществени и частни инфраструктури и към намаляване на разходите и пречките при извършване на нови инженерни дейности, следва да допринесат значително за гарантирането на бързо и широко разгръщане на мрежи с много голям капацитет. С тези мерки следва да се запази ефективната конкуренция, без да се оказва неблагоприятно въздействие върху безопасността, сигурността и безпроблемното функциониране на съществуващата инфраструктура.
- 10) Някои държави членки са приели мерки за намаляване на разходите за разгръщане на широколентовия достъп, включително извън разпоредбите на Директива 2014/61/ЕС. Тези мерки обаче все още се различават значително в отделните държави членки и са довели до различни резултати в целия Съюз. Разширяването на обхвата на някои от тези мерки в целия Съюз и предприемането на нови засилени мерки може да допринесе значително за подобро функциониране на цифровия единен пазар. Освен това различията в нормативните изисквания и непоследователното прилагане на правилата на Съюза понякога възпрепятстват сътрудничеството между дружествата за комунални услуги. Различията могат също така да създадат бариери за навлизането на пазара на нови предприятия, които предоставят или на които е разрешено да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения, съгласно определението в Директива (ЕС) 2018/1972 („оператори“). Тези различия могат също така да предотвратят появата на нови възможности за стопанска дейност, като възпрепятстват развитието на вътрешен пазар за използването и разгръщането на физически инфраструктури за мрежи с много голям капацитет. Освен това с нотифицираните в националните пътни карти и докладите за изпълнението мерки, приети от държавите членки съгласно Препоръка (ЕС) 2020/1307 на Комисията³⁵, не са обхванати всички области на Директива 2014/61/ЕС и не се решават последователно и цялостно всички проблеми. Това е факт, въпреки че е от съществено значение да се предприемат действия, обхващащи целия процес на разгръщане и различните сектори, за да се постигне съгласувано и значително въздействие.
- 11) Настоящият регламент има за цел да се укрепят и хармонизират правата и задълженията, приложими в целия Съюз, за да се ускори разгръщането на мрежи с много голям капацитет и междусекторната координация. Поради продължаващата разпокъсаност на пазарите на електронните съобщения на

³⁵ Препоръка (ЕС) 2020/1307 на Комисията от 18 септември 2020 г. относно общ инструментариум на Съюза за намаляване на разходите за разгръщане на мрежи с много голям капацитет и гарантиране на своевременен и благоприятен за инвестициите достъп до радиочестотния спектър за 5G с цел насърчаване на свързаността в подкрепа на икономическото възстановяване от кризата с COVID-19 в Съюза (ОВ L 305, 21.9.2020 г., стр. 33).

отделните национални пазари предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят електронни съобщителни мрежи, не са в състояние да постигнат икономии от мащаба. Това може да има силно отражение надолу по веригата върху презграничната търговия и предоставянето на услуги, тъй като много услуги могат да бъдат предоставяни само при наличието на достатъчно ефективна мрежа в целия Съюз. Настоящият регламент осигурява по-добри условия на равнопоставеност, но не възпрепятства националните мерки, които са в съответствие с правото на Съюза и които служат за насърчаване на съвместното използване на съществуващата физическа инфраструктура или дават възможност за по-ефективно разгръщане на нова физическа инфраструктура, като допълват правата и задълженията, установени в настоящия регламент. Например държавите членки биха могли да разширят обхвата на разпоредбите относно координирането на строежите, за да включва и проекти, финансирани от частни източници, или да изискват предоставянето на повече информация за физическата инфраструктура или планираните строежи на единна информационна точка в електронен формат, при условие че не нарушават правото на Съюза, включително разпоредбите на настоящия регламент.

- 12) За да се осигури правна сигурност, включително по отношение на специалните регулаторни мерки, наложени съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, в дял II, глави II—IV и Директива 2002/77/ЕО³⁶, разпоредбите на тези директиви следва да имат предимство пред настоящия регламент.
- 13) За оператори, по-специално за нови участници, е възможно да се окаже значително по-ефективно да използват вече съществуващата физическа инфраструктура, включително тази на други комунални услуги, за да разгърнат мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. Това важи по-специално за райони, в които няма подходяща електронна съобщителна мрежа или в които изграждането на нова физическа инфраструктура може да не е икономически възможно. Освен това полезните взаимодействия между отделните сектори могат значително да намалят нуждата от строежи, свързани с разгръщането на мрежи с много голям капацитет. Повторното използване може също така да намали социалните и екологичните разходи, свързани с тези строежи, като например замърсяването, шума и натовареността на движението. Поради това настоящият регламент следва да се прилага не само за оператори, а и за собственици или титуляри на права за ползване на обширна и повсеместна физическа инфраструктура, която е пригодна да приема елементите на електронна съобщителна мрежа, като например физически мрежи за доставка на електричество, газ, вода, канализационни и дренажни системи, както и отопление и транспортни услуги. В случай на титуляр на права за ползване това не променя правата на собственост на трети страни.
- 14) За да се подобри разгръщането на мрежи с много голям капацитет на вътрешния пазар, в настоящия регламент следва да се определят права за предприятията, които предоставят обществени електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения (включително предприятия с публичен характер), на достъп до физическа инфраструктура, независимо от местонахождението ѝ, при справедливи и разумни условия, които са съвместими с нормалното упражняване на правата на собственост. Задължението за предоставяне на

³⁶ Директива 2002/77/ЕО на Комисията от 16 септември 2002 г. относно конкуренцията на пазарите за електронни съобщителни мрежи и услуги ([ОВ L 249, 17.9.2002 г., стр. 21](#)).

достъп до физическата инфраструктура следва да не засяга правата на собственика на земята или сградата, в която се намира инфраструктурата.

- 15) По-специално, като се отчита бързото развитие на доставчиците на безжична физическа инфраструктура, като например „дружествата за телекомуникационни кули“, и тяхната все по-значима роля като доставчици на достъп до физическа инфраструктура, подходяща за инсталиране на елементи на безжични електронни съобщителни мрежи, като например 5G, обхватът на определението за „мрежов оператор“ следва да се разшири извън предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят електронни съобщителни мрежи, и операторите на други видове мрежи, като например транспортните, газопреносните или електроснабдителните мрежи, за да включва предприятията, предоставящи прилежащи съоръжения, които по този начин стават обект на всички задължения и ползи, посочени в регламента, с изключение на разпоредбите относно физическата инфраструктура в сградата и достъпа.
- 16) Предвид тяхната ниска степен на диференциация физическите съоръжения на дадена мрежа често могат едновременно да приемат широк набор елементи на електронни съобщителни мрежи, без да се засяга основната предоставяна услуга и с минимални разходи за адаптиране. Това включва елементите, които са в състояние да доставят услуги за широколентов достъп със скорост най-малко 100 Mbps в съответствие с принципа на технологична неутралност. Следователно физическа инфраструктура, предназначена единствено да приема други елементи от мрежа, без самата тя да се превръща в активен мрежов елемент, като например тъмни оптични влакна, може по принцип да бъде използвана за разполагане на електронни съобщителни кабели, оборудване или други елементи на електронни съобщителни мрежи, независимо от нейната настояща употреба или нейния собственик, опасения във връзка със сигурността или бъдещи търговски интереси на собственика на инфраструктурата. Физическата инфраструктура на обществените съобщителни мрежи може по принцип също да бъде използвана за разполагане на елементи на други мрежи. Следователно в подходящи случаи операторите на обществени електронни съобщителни мрежи може да предоставят достъп до мрежите си за разгръщане на други мрежи. Без да се засягат конкретни общи интереси, свързани с предоставянето на основната услуга, полезните взаимодействия между мрежовите оператори следва същевременно да бъдат насърчавани, за да се допринесе за постигането на цифровите цели, определени в Решение (ЕС) 2022/2481.
- 17) При липсата на обосновано изключение елементите на физическата инфраструктура, които са собственост или са под контрола на органи от общественения сектор, дори когато не са част от мрежа, могат също така да приемат елементите на електронна съобщителна мрежа и следва да бъдат достъпни, за да се улесни инсталирането на елементи на мрежи с много голям капацитет, по-специално безжични мрежи. Примери за елементи на физическата инфраструктура са сгради, подстъпи към сгради и всички други активи, включително улични съоръжения, като стълбове на улични лампи, улични табели, светофари, билбордове, автобусни и трамвайни спирки и метростанции. В правомощията на държавите членки е да определят конкретни сгради, които са собственост или са под контрола на органите от обществения сектор на тяхна територия и за които не могат да се прилагат задължения за достъп, например поради архитектурна, историческа, религиозна или природна стойност.

- 18) Настоящият регламент следва да не засяга специфичните защитни мерки, необходими, за да се гарантира безопасността и общественото здраве, сигурността и целостта на мрежите, особено на критичната инфраструктура, както е определено в националното законодателство, както и да се гарантира, че не е засегната основната услуга, предоставяна от мрежовия оператор, по-специално при мрежите, използвани за снабдяване с вода, предназначена за консумация от човека. Общите правила в националното законодателство, забраняващи на мрежовите оператори да договарят достъп до физическите инфраструктури за предприятия, които предоставят или които имат право да предоставят електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения, обаче биха могли да възпрепятстват създаването на пазар за достъп до физическа инфраструктура. Ето защо такива общи правила следва да бъдат отменени. Същевременно мерките, определени в настоящия регламент, следва да не възпрепятстват държавите членки да стимулират операторите на комунални услуги да предоставят достъп до инфраструктурата чрез изключване на приходите, генерирани от достъпа до тяхната физическа инфраструктура, при изчисляването на тарифите за крайните потребители в рамките на тяхната основна дейност или дейности, в съответствие с приложимото право на Съюза.
- 19) С цел осигуряване на правна сигурност и избягване на непропорционална тежест за мрежовите оператори, произтичаща от едновременното прилагане на два различни режима на достъп до една и съща физическа инфраструктура, физическата инфраструктура, която подлежи на задължения за достъп, наложени от националните регулаторни органи съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, или на задължения за достъп, произтичащи от прилагането на правилата на Съюза за държавна помощ, не следва да подлежи на задълженията за достъп, определени в настоящия регламент, докато тези задължения за достъп са в сила. Настоящият регламент обаче следва да се прилага, когато национален регулаторен орган е наложил задължение за достъп съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, което ограничава възможността за използване на съответната физическа инфраструктура. Например това може да се случи, когато оператор, който планира да свърже базови станции, поиска достъп до съществуваща физическа инфраструктура, на която са наложени задължения за достъп до пазара на едро за отделен капацитет³⁷.
- 20) За да се осигури пропорционалност и да се запазят стимулите за инвестиции, мрежовият оператор или органът от обществения сектор следва да има право да откаже достъп до конкретна физическа инфраструктура по обективни и обосновани причини. По-специално, физическа инфраструктура, за която е поискан достъп, може да е технически неподходяща поради конкретни обстоятелства или поради липса на свободно пространство в момента, или поради бъдеща необходимост от пространство, която е доказана по задоволителен начин, например в обществено достъпни инвестиционни планове. За да се осигури пропорционалност и да се запазят стимулите за инвестиции, мрежовият оператор или органът от обществения сектор може да откаже достъп до конкретна физическа инфраструктура. За да се избегнат потенциални

³⁷ Препоръка (ЕС) 2020/2245 на Комисията от 18 декември 2020 г. относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране ex ante в съответствие с Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения, 18.12.2020 г., C(2020) 8750 (ОВ L 439, 29.12.2020 г., стр. 23).

нарушения на конкуренцията или възможни злоупотреби с условията за отказ на достъп, всеки такъв отказ следва да бъде надлежно обоснован и да се основава на обективни и изчерпателно посочени причини. Например такива причини няма да се считат за обективни, когато предприятие, което предоставя или което има право да предоставя електронни съобщителни мрежи, е разгърнало физическа инфраструктура благодарение на координирането на строежи с мрежов оператор, различен от оператор на електронна съобщителна мрежа, и отказва да предостави достъп въз основа на предполагаема липса на свободно пространство за разполагане на елементите на мрежите с много голям капацитет, което е резултат от решения, взети от предприятието под негов контрол. В такъв случай може да се стигне до нарушаване на конкуренцията, ако в района, за който се отнася искането за достъп, няма друга ММГК. Също така, при конкретни обстоятелства съвместното използване на инфраструктура може да застраши безопасността или общественото здраве, целостта и сигурността на мрежата, включително на критичната инфраструктура, или може да застраши предоставянето на основните услуги, осигурявани чрез тази инфраструктура. Освен това, когато мрежовият оператор вече предоставя надеждно алтернативно средство за физически достъп до пазара на едро за електронни съобщителни мрежи, което би отговорило на нуждите на търсещия достъп, като например тъмни оптични влакна или необвързан достъп до влакнестооптична мрежа, достъпът до основната физическа инфраструктура може да има неблагоприятно икономическо въздействие върху неговия модел на стопанска дейност, по-специално този на операторите само на пазара на едро, и върху стимулите за инвестиции. Това може също така да доведе до неефективно дублиране на мрежови елементи. Оценката на справедливия и разумен характер на условията за такива алтернативни средства за физически достъп до пазара на едро следва да вземе предвид, *inter alia*, основния модел на стопанска дейност за предоставяне на достъп на предприятието, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, както и необходимостта да се избегне всяко засилване на значителната пазарна сила, ако има такава, на някоя от страните.

- 21) За да се улесни повторното използване на съществуващата физическа инфраструктура, когато операторите поискат достъп в определен район, мрежовите оператори и органите от обществения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, следва да представят оферта за съвместно използване на техните съоръжения при справедливи и разумни условия, включително цена, освен ако откажат достъпа по обективни и обосновани причини. Органите от обществения сектор също следва да бъдат задължени да предлагат достъп при недискриминационни условия. В зависимост от обстоятелствата няколко фактора биха могли да оказват влияние върху условията, при които се предоставя достъп. Те включват: i) всякакви допълнителни разходи за поддръжка и адаптиране; ii) евентуалните превантивни защитни мерки, които следва да бъдат приети, за да се ограничат неблагоприятните въздействия върху безопасността, сигурността и целостта на мрежата; iii) специални правила за отговорност при вреди; iv) използването на публични субсидии, предоставени за изграждане на инфраструктурата, включително конкретните условия и ред, с които е обвързано предоставянето им или които са предвидени в националното право в съответствие с правото на Съюза; v) способността да се изгражда или предоставя инфраструктурен капацитет за изпълнение на задължения, свързани с обществени услуги; както и

- vi) евентуалните ограничения, произтичащи от националните разпоредби за опазване на околната среда, общественото здраве, обществената сигурност или за изпълнение на целите за градско и териториално устройство.
- 22) С инвестициите във физическата инфраструктура на обществените електронни съобщителни мрежи или прилежащите съоръжения следва да се допринася пряко за постигането на целите, определени в Решение (ЕС) 2022/2481, и да не се допуска опортюнистично поведение. Поради това при налагането на задължения за предоставяне на достъп до съществуващата физическа инфраструктура или координиране на строежите следва в пълна степен да се вземат предвид редица фактори, като i) икономическата жизнеспособност на тези инвестиции предвид техния рисков профил; ii) сроковете за възвръщаемост на инвестициите; iii) въздействието на предоставения достъп върху конкуренцията надолу по веригата и съответно — върху цените и възвръщаемостта на инвестициите; iv) всички видове амортизация на активите на мрежата в момента на подаване на искането за достъп; v) икономическата обосновка в подкрепа на инвестицията, по-специално във физическата инфраструктура, използвана за предоставяне на мрежови услуги с много голям капацитет; както и vi) възможностите за съвместно разгръщане, предложени преди това на търсещия достъп.
- 23) Органите от обществения сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, може да нямат достатъчно ресурси, опит или необходимите технически познания, за да участват в преговори с операторите във връзка с достъпа. За да се улесни достъпът до физическата инфраструктура на тези органи от обществения сектор, може да бъде определен орган, който да координира исканията за достъп, да предоставя правни и технически съвети за договаряне на условията за достъп и да предоставя съответната информация за тази физическа инфраструктура чрез единна информационна точка. Координиращият орган би могъл също така да оказва подкрепа на органите от обществения сектор при изготвянето на образци на договори и да следи за резултата и продължителността на процеса на подаване на искания за достъп. Органът би могъл да съдейства и при възникване на спорове относно достъпа до физическа инфраструктура, която е собственост или под контрола на органи от обществения сектор.
- 24) За да се осигури съгласуваност на подходите на държавите членки, Комисията, в тясно сътрудничество с Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС), би могла да предостави насоки относно прилагането на разпоредбите по отношение на достъпа до физическата инфраструктура, включително, но не само, относно прилагането на справедливи и разумни условия. Мненията на заинтересованите страни и националните органи за уреждане на спорове следва да бъдат надлежно взети предвид при изготвянето на насоките.
- 25) Операторите следва да имат достъп до минимална информация относно физическата инфраструктура и планираните строежи в района на разгръщане. Това ще им даде възможност да планират ефективно разгръщането на мрежи с много голям капацитет и ще осигури най-ефективното използване на съществуващата физическа инфраструктура, подходяща за разгръщане на такива мрежи, и планираните строежи. Такава минимална информация е предпоставка за оценка на потенциала за използване на съществуващата физическа инфраструктура или за координиране на планираните строежи в конкретен

район, както и за намаляване на вредите върху съществуващите физически инфраструктури. Предвид броя на участващите заинтересовани страни (включващи публично и частно финансирани строежи, както и съществуваща или планирана физическа инфраструктура) и за да се улесни достъпът до тази информация (в междусекторен и трансграничен план), мрежовите оператори и органите от общественения сектор, подлежащи на задължения за прозрачност, следва проактивно (а не при поискване) да предоставят и съхраняват такава минимална информация чрез единна информационна точка. Това ще опрости управлението на исканията за достъп до такава информация и ще даде възможност на операторите да заявят своя интерес за достъп до физическа инфраструктура или за координиране на строежи, за които сроковете са от решаващо значение. Минималното количество информация за планираните строежи следва да се предоставя чрез единна информационна точка веднага след като съответният мрежови оператор разполага с нея и във всички случаи, когато се изискват разрешения, не по-късно от три месеца преди първото подаване на заявлението за издаване на разрешение до компетентните органи.

- 26) Минималната информация следва да се предоставя незабавно чрез единната информационна точка при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия, за да може операторите да подават своите молби за информация. Единната информационна точка следва да се състои от хранилище на информация в електронен формат, където може да се получи достъп до информация и да се подават молби онлайн, като се използват цифрови инструменти, като например уебстраници, цифрови приложения и цифрови платформи. Минималната информация, която е на разположение, може да бъде ограничена, за да се гарантира сигурността и целостта на мрежата, особено на критичната инфраструктура, националната сигурност, или за опазването на законни оперативни и търговски тайни. Не е задължително единната информационна точка да разполага с информацията, ако предоставя връзки към други цифрови инструменти, като например уеб портали, цифрови платформи или цифрови приложения, където се съхранява информацията. Единната информационна точка може да предоставя допълнителни функционални възможности, като например достъп до допълнителна информация или подпомагане на процеса на подаване на искания за достъп до съществуваща физическа инфраструктура или за координиране на строежи.
- 27) Освен това, ако искането е обосновано, по-специално, ако това е необходимо за съвместно използване на съществуващите физически инфраструктури или за координиране на строежи, на операторите следва да се предостави възможността да извършват огледи на място и да изискват информация за планираните строежи при прозрачни, пропорционални и недискриминационни условия и без да се засягат защитните мерки, предприети за гарантиране сигурността и целостта на мрежата, за защита на поверителността, както и за опазването на оперативни и търговски тайни.
- 28) Следва да се насърчава въвеждането на повече прозрачност относно планираните строежи чрез единни информационни точки. Това може да се осъществи чрез улеснено пренасочване на операторите към такава информация, когато тя е на разположение. Прозрачността следва да бъде наложена и чрез обвързване на заявленията за издаване на разрешения с предварително публикуване на информация за планираните строежи чрез единна информационна точка.

- 29) Свободата на преценка, която държавите членки запазват по отношение на възлагането за изпълнение на функциите на единните информационни точки на повече от един компетентен орган, не следва да засяга способността им да изпълняват ефективно тези функции. Когато в дадена държава членка има повече от една единна информационна точка, безпроблемният достъп до всички единни информационни точки следва да се осигури чрез електронни средства от единна национална цифрова входна точка, състояща се от общ потребителски интерфейс. Единната информационна точка следва да бъде изцяло цифровизирана и да осигурява лесен достъп до съответните цифрови инструменти. Това ще даде възможност на мрежовите оператори и органите от общественения сектор да упражняват правата си и да изпълняват задълженията, определени в настоящия регламент. Това включва бърз достъп до минималната информация за съществуващата физическа инфраструктура и планираните строежи, електронни административни процедури по издаване на разрешения и предоставяне на права за преминаване, както и приложимите условия и процедури. Като част от тази минимална информация единната информационна точка следва да предоставя достъп до геореферирана информация за местоположението на съществуващата физическа инфраструктура и планираните строежи. За да се улесни това, държавите членки следва да осигурят автоматизирани цифрови инструменти за подаване на геореферирана информация и инструменти за преобразуване в поддържаните формати за данни. Те могат да бъдат на разположение на мрежовите оператори и органите от общественения сектор, които отговарят за предоставянето на тази информация, чрез единната информационна точка. Освен това, когато геореферираните данни за местоположението са достъпни чрез други цифрови инструменти, като например геопортала INSPIRE съгласно Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁸, единната информационна точка би могла да осигури лесен за ползване достъп до тази информация.
- 30) За да се гарантира пропорционалност и сигурност, изискването за предоставяне на информация за съществуващата физическа инфраструктура чрез единната информационна точка не е необходимо да се прилага по същите причини като тези, които обосновават отказ на искане за достъп. Освен това предоставянето на информация за съществуващата физическа инфраструктура чрез единната информационна точка би могло, в много специфични случаи, да бъде обременяващо или непропорционално за мрежовите оператори и органите от общественения сектор. Това може да настъпи, например, когато все още не е налично картографиране на съответните активи и изготвянето на карти би изисквало големи разходи, или когато в определени райони на дадена държава членка или по отношение на някоя конкретна физическа инфраструктура се очаква да има много малко искания за достъп. Когато въз основа на подробен анализ на разходите и ползите се окаже, че предоставянето на информация е непропорционално, мрежовите оператори и органите от обществения сектор следва да не бъдат задължавани да предоставят такава информация. Държавите членки следва да извършат такъв подробен анализ на разходите и ползите въз основа на консултации със заинтересованите страни относно търсенето на достъп до съществуващата физическа инфраструктура, като анализът следва да се актуализира редовно. Процесът на консултации и резултатите от него следва

³⁸ Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1).

да бъдат публично оповестени, а Комисията следва да бъде уведомена за конкретната физическа инфраструктура, която ще бъде освободена от това задължение.

- 31) За да се осигури съгласуваност, компетентните органи, изпълняващи функциите на единната информационна точка, националните регулаторни органи, изпълняващи задачите си съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, или други компетентни органи, като например национални, регионални или местни органи, отговарящи за кадастъра или за прилагането на Директива 2007/2/ЕО (INSPIRE), по целесъобразност, следва да се консултират и да си сътрудничат помежду си. Целта на това сътрудничество следва да бъде свеждане до минимум на усилията за спазване на задълженията за прозрачност на мрежовите оператори и органите от обществения сектор, включително предприятията, определени като имащи значителна пазарна сила (оператори със „ЗПС“), да предоставят информация за своята физическа инфраструктура; Когато се изисква различен набор от данни за физическата инфраструктура на оператора със ЗПС, това сътрудничество следва да доведе до установяване на полезни взаимовръзки и взаимодействия между базата данни, свързана със ЗПС, и единната информационна точка, както и до пропорционални общи практики за събиране и предоставяне на данни, за да се постигнат лесно сравними резултати. Сътрудничеството следва да има за цел и улесняване на достъпа до информация за физическата инфраструктура в зависимост от националните условия. Ако нормативните задължения бъдат променени или отменени, засегнатите страни следва да могат да се споразумеят за най-добрите решения за адаптиране на събирането и предоставянето на данни за физическата инфраструктура към новите приложими нормативни изисквания.
- 32) Задължението за прозрачност при координирането на строежи не е необходимо да се прилага за строежи по съображения, свързани с националната сигурност, или при извънредни ситуации. Това може да се отнася за строежи, които се извършват, ако съществува риск от възникване на опасност за обществото в резултат на процеси на разрушаване на инженерни съоръжения и свързаните с тях инсталации, които са причинени от разрушителни природни или човешки фактори и са необходими за осигуряване на тяхната безопасност или за тяхното разрушаване. По съображения за прозрачност държавите членки следва да уведомяват Комисията за видовете строежи, които попадат в тези обстоятелства, и да ги публикуват чрез единна информационна точка.
- 33) За да се осигурят значителни икономии и да се сведат до минимум неудобствата за района, засегнат от разгръщането на нови електронни съобщителни мрежи, следва да се забрани въвеждането на регулаторни ограничения, които по принцип не позволяват споразуменията между мрежовите оператори за координиране на строежи за разгръщане на мрежи с много голям капацитет. Ако строежите не са финансирани с публични средства, настоящият регламент следва да не засяга възможността мрежовите оператори да сключват споразумения за координиране на строежите в съответствие със своите инвестиционни и финансово-икономически планове и с предпочитания от тях график.
- 34) Държавите членки следва да увеличат максимално резултатите от строежите, финансирани изцяло или частично с публични средства, като използват положителните вторични ефекти от тези строежи във всички сектори и осигурят равни възможности за съвместно използване на наличната и планираната физическа инфраструктура с оглед на разгръщането на мрежи с много голям

капацитет. Следва да няма неблагоприятно въздействие върху основната цел на строежите, финансирани с публични средства. Своевременните и разумни искания за координиране на разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет обаче следва да бъдат изпълнявани от мрежовия оператор, който извършва съответните строежи пряко или непряко (например чрез подизпълнител), при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия. Например подалият искането оператор следва да поеме всички допълнителни разходи, включително тези, причинени от забавяния, и да сведе до минимум промените в първоначалните планове. Тези разпоредби следва да не засягат правото на държавите членки да резервират капацитет за електронни съобщителни мрежи дори при липсата на конкретни искания. Това ще даде възможност на държавите членки да отговорят на бъдещото търсене на физически инфраструктури, за да се увеличи максимално стойността на строежите, или да приемат мерки, които дават сходни права за координиране на строежи на операторите на други видове мрежи, като например транспортните, газопреносните или електроснабдителните мрежи.

- 35) В някои случаи, по-специално при разгръщане в селски, отдалечени или слабо населени райони, задължението за координиране на строежите може да изложи на риск финансовата жизненост на такива разгръщания и в крайна сметка да възпрепятства инвестициите, извършвани при пазарни условия. Поради това искането към предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, да координира строежите може да се счита за необосновано при конкретни обстоятелства. Това следва да е така, по-специално ако подалото искането предприятие, което предоставя или което има право да предоставя електронни съобщителни мрежи, не е декларирало намерението си за разгръщане на мрежи с много голям капацитет в този район (като ново разгръщане, подобряване или разширяване на мрежа) и ако е имало прогноза или покана за деклариране на намерение за разгръщане на мрежи с много голям капацитет в определените райони (съгласно член 22 от Директива (ЕС) 2018/1972) или обществена консултация съгласно правилата на Съюза за държавна помощ. При наличие на повече от една от тези прогнози, покани и/или обществени консултации следва да се вземе предвид само липсата на заявен интерес при последния случай, обхващащ периода, през който е подадено искането за координиране на строежите. За да се осигури възможност за достъп до разгрънатата инфраструктура в бъдеще, извършващото строежа предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, следва да гарантира, че ще разгърне физическа инфраструктура с достатъчен капацитет, като вземе предвид насоките, предоставени от Комисията. Това не засяга правилата и условията, свързани с предоставянето на публични средства, и прилагането на правилата за държавна помощ.
- 36) За да се осигури съгласуваност на подходите, Комисията, в тясно сътрудничество с Органа на европейските регулатори (ОЕРЕС), би могла да предостави насоки относно прилагането на разпоредбите по отношение на координирането на строежите, включително, но не само, относно пропорционалното разпределение на разходите. Мненията на заинтересованите страни и националните органи за уреждане на спорове следва да бъдат надлежно взети предвид при изготвянето на насоките.

- 37) Ефективното координиране може да спомогне за намаляване на разходите и забавянията, както и на прекъсването на разгръщането, което може да бъде причинено от проблеми на място. Един пример, когато координирането на строежите може да донесе ясно изразени ползи, са междусекторните проекти за разгръщане на 5G коридори по транспортни маршрути, като например пътища, железопътни линии и вътрешни водни пътища. При тези проекти често може да се наложи и координиране на проектирането или съвместно проектиране, основано на ранно сътрудничество между участниците в проекта. Като част от съвместното проектиране заинтересованите страни могат предварително да се споразумеят за маршрутите за разгръщане на физическата инфраструктура, както и за технологиите и оборудването, които ще се използват, преди координирането на строежите. Поради това искането за координиране на строежите следва да се подаде във възможно най-кратък срок.
- 38) За да се защитят общите интереси на национално равнище и на равнището на Съюза, може да са необходими редица различни разрешения за разгръщане на елементи на електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения. Те могат да включват разрешения за изкопни работи, строеж, градоустройство, околна среда и други, както и права за преминаване. Броят на разрешенията и правата за преминаване, изисквани за разгръщане на различни видове електронни съобщителни мрежи или прилежащи съоръжения, и местният характер на разгръщането биха могли да включват прилагането на различни процедури и условия, което може да доведе до трудности при разгръщането на мрежата. Поради това, за да се улесни разгръщането, всички правила по отношение на условията и процедурите, приложими за издаване на разрешения и за предоставяне на права за преминаване, следва да бъдат рационализирани и съгласувани на национално равнище. Без да се засяга правото на всеки компетентен орган да участва във вземането на решения и да запази своите правомощия за вземане на решения в съответствие с принципа на субсидиарност, цялата информация за процедурите и общите условия, приложими към издаването на разрешения за строежи и предоставянето на права за преминаване, следва да е достъпна чрез единни информационни точки. Това може да намали сложността и да повиши ефикасността и прозрачността за всички оператори, особено за новите участници или по-малките оператори, които не извършват дейност в съответния район. Освен това операторите следва да имат правото да подават заявленията си за издаване на разрешение и за предоставяне на право за преминаване чрез единно звено за контакт. Тези предприятия следва също така да могат да получават информация в електронен формат за движението по своите заявления и за това дали те са удовлетворени или отказани.
- 39) Процедурите за издаване на разрешения следва да не представляват пречка за инвестициите и да не водят до вредни последици за вътрешния пазар. Поради това държавите членки следва да гарантират, че решението за издаване или за отказ за издаване на разрешения за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения се взема в срок от четири месеца от датата на получаване на пълно заявление за издаване на разрешение. Това не засяга други специални срокове или задължения, предвидени за правилното провеждане на процедурата, които са приложими към процедурата за издаване на разрешение в съответствие с националното право или правото на Съюза. Компетентните органи следва да не ограничават, възпрепятстват и намаляват степента на икономическа привлекателност на разгръщането на мрежи с много

голям капацитет или прилежащи съоръжения. По-конкретно, те следва да не възпрепятстват успоредното протичане на процедурите за издаване на разрешения и за предоставяне на права на преминаване, когато това е възможно, и да не изискват от операторите първо да получат един вид разрешение, за да могат да кандидатстват за други видове разрешения. Компетентните органи следва да обосновават отказите за издаване на разрешения или за предоставяне на права за преминаване в рамките на своята компетентност въз основа на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални условия.

- 40) За да се избегнат неоправдани забавяния, компетентните органи трябва да определят пълнотата на заявлението за издаване на разрешение в срок от 15 дни от неговото получаване. Заявлението за издаване на разрешение следва да се счита за пълно, освен ако компетентният орган не прикани заявителя да предостави липсващата информация в рамките на този срок. По съображения за равно третиране и прозрачност компетентните органи следва да не считат за допустими заявленията за издаване на разрешение за строежи, ако минималната информация, изисквана съгласно настоящия регламент, не е била предоставена чрез единна информационна точка в срок от три месеца преди първото подаване на заявлението за издаване на разрешение до компетентните органи. Когато за разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет освен разрешенията се изискват и права за преминаване, компетентните органи следва, чрез дерогация от член 43 от Директива (ЕС) 2018/1972, да предоставят такива права за преминаване в срок от четири месеца от получаването на заявлението. Други права за преминаване, които не са необходими във връзка с разрешения за строежи, следва да продължат да се предоставят в срок от шест месеца в съответствие с член 43 от Директива (ЕС) 2018/1972. Операторите, които са претърпели вреди поради забавянето на компетентен орган да издаде разрешения или да предостави права на преминаване в рамките на приложимите срокове, следва да имат право на обезщетение.
- 41) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на член 7 от настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета³⁹. Освобождаванията от изискването за разрешения, определени на равнището на Съюза чрез акт за изпълнение, могат да се прилагат за различни категории инфраструктура (като мачти, антени, стълбове и подземни кабели) при някои определени условия, за които първоначално може да се изискват разрешения за строеж, разрешения за изкопни работи или други видове разрешения. Те могат да се прилагат и за техническо подобряване на съществуващи съоръжения или инсталации за поддръжка, строежи от малък мащаб, като например изкопни работи, и подновяване на разрешения.
- 42) За да се гарантира, че процедурите за издаване на такива разрешения и за предоставяне на права за преминаване приключват в разумни срокове, както става ясно от някои модернизационни и добри административни практики на национално равнище, е необходимо да се изготвят принципи за административно опростяване. Това следва да включва *inter alia* ограничаване

³⁹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

на задължението за предварително разрешение до случаи, където това е от особена важност и въвеждане на мълчаливо одобрение от компетентните органи след изтичането на определен период от време. Освен това категориите разгръщания, които са освободени от разрешения съгласно правото на Съюза, следва да не подлежат повече на разрешения съгласно националното право.

- 43) За да се улесни разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет, всяка такса, свързана с разрешение, различно от правото за преминаване, следва се ограничи до административните разходи, свързани с обработката на заявлението за издаване на разрешение, в съответствие с принципите, установени в член 16 от Директива (ЕС) 2018/1972. За правата за преминаване се прилагат разпоредбите на членове 42 и 43 от Директива (ЕС) 2018/1972.
- 44) За постигането на целите, определени в Решение (ЕС) 2022/2481, се изисква до 2030 г. всички крайни потребители, намиращи се в определени местоположения да бъдат обхванати от гигабитова мрежа до крайната точка на мрежа и всички населени места да бъдат обхванати от безжични високоскоростни мрежи от следващо поколение с ефективност, еквивалентна най-малко на тази на 5G, в съответствие с принципа на технологичната неутралност. Предоставянето на гигабитови мрежи до крайния потребител следва да бъде улеснено, по-специално чрез физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна. Допълнителните разходи за осигуряване на миниканали по време на строежа на сграда са много ниски, докато оборудването на вече завършени сгради с гигабитова инфраструктура може да представлява значителна част от разходите за разгръщане на гигабитова мрежа. Поради това всички нови сгради или сградите, подлежащи на основен ремонт, следва да бъдат оборудвани с физическа инфраструктура и окабеляване с оптични влакна в сградата, което да осигури възможност за свързване на крайните потребители с гигабитови скорости. Новите многофамилни жилищни сгради и многофамилните жилищни сгради, подлежащи на основен ремонт, следва да бъдат оборудвани също и с точка за достъп, до която имат достъп едно или повече предприятия, които предоставят или които имат право да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи. Освен това строителните предприемачи следва да предвидят празни канали, свързващи всяко жилище с точката за достъп, разположена в многофамилната жилищна сграда или извън нея. Извършването на основни ремонти на съществуващи сгради в местоположението на крайния потребител с цел подобряване на енергийните характеристики (съгласно Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰) предоставя възможност за оборудване на тези сгради и с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, окабеляване с оптични влакна в сградата, а за многофамилните жилищни сгради — с точка за достъп.
- 45) Перспективата за оборудване на сграда с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, точка за достъп или окабеляване с оптични влакна в сградата може да се счита за непропорционална от гледна точка на разходите, особено за нови еднофамилни жилищни сгради или сгради, по които се извършват дейности по основен ремонт. Това може да се основава на обективни причини, като например индивидуални оценки на разходите, на икономически съображения, свързани с местоположението, или на

⁴⁰ Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13).

съображения, свързани с опазването на градското наследство или околната среда (като например при конкретни категории паметници).

- 46) Бъдещите купувачи и наематели следва да могат да установят кои сгради са оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, точка за достъп и окабеляване с оптични влакна в сградата и които следователно имат значителен потенциал за икономия на разходи. Подготовката на сградите за разполагането на оптични влакна също следва да се насърчава. Поради това държавите членки следва да могат да разработят задължителна маркировка „подготвен за оптична мрежа“ за сгради, оборудвани с такава инфраструктура, точка за достъп и окабеляване с оптични влакна в сградата в съответствие с настоящия регламент.
- 47) Предприятията, които предоставят или които имат право да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи, разгръщащи гигабитови мрежи в конкретен район, биха могли да реализират значителни икономии от мащаба, ако могат да поставят крайна точка на своята мрежа в точката за достъп на сградата, като се използва съществуващата физическа инфраструктура и като се възстановява състоянието на засегнатата зона. Това следва да бъде възможно, независимо дали към този момент има изразен изричен интерес към услугата от страна на абонат и при условие че въздействието върху частната собственост е сведено до минимум. Когато крайната точка на мрежата е поставена в точката за достъп, свързването на допълнителен потребител е възможно на значително по-ниска цена, по-специално посредством вертикален сегмент в сградата, подготвен за разполагането на оптични влакна, ако такъв вече съществува. Тази цел е изпълнена и когато самата сграда вече е оборудвана с гигабитова мрежа, като на всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа, който има активен абонат в сградата, се предоставя достъп до мрежата при прозрачни, пропорционални и недискриминационни условия. Това би могло да се случи по-специално в държавите членки, които са предприели мерки съгласно член 44 от Директива (ЕС) 2018/1972.
- 48) За да се допринесе за осигуряването на достъпност на гигабитови мрежи за крайните потребители, новите сгради и основно ремонтираните сгради следва да бъдат оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, окабеляване с оптични влакна в сградата, а за многофамилните жилищни сгради — с точка за достъп. За да постигнат това, държавите членки следва да разполагат с известна гъвкавост. Поради това настоящият регламент няма за цел хармонизиране на правилата относно свързаните разходи, включително възстановяването на разходите за оборудване на сградите с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, окабеляване с оптични влакна в сградата и точка за достъп.
- 49) В съответствие с принципа на субсидиарност и за да се вземат предвид националните обстоятелства, държавите членки следва да приемат стандартите или техническите спецификации, необходими за целите на оборудването на новопостроени или основно ремонтирани сгради с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна и окабеляване с оптични влакна в сградата, както и на нови или основно ремонтирани многофамилни жилищни сгради с точка за достъп. Тези стандарти или технически спецификации следва да определят най-малко: спецификации на точката за достъп в сградата; спецификации на интерфейса за оптични влакна; спецификации на кабелите; спецификации на гнездата; спецификации на

тръбите или микроканалите; технически спецификации, необходими за предотвратяване на смущения, идващи от електрическото окабеляване, и минималния радиус на огъване. Държавите членки следва да обвържат издаването на разрешения за строеж със съответствието със стандартите или техническите спецификации на съответния проект за нова сграда или дейности по основен ремонт, за които се изисква разрешение за строеж, въз основа на заверен протокол от изпитване. Държавите членки следва също така да създадат схеми за сертифициране с цел доказване на съответствие със стандартите или техническите спецификации, както и за получаване на маркировката „подготвен за оптична мрежа“. Освен това, за да се избегне увеличаването на бюрокрацията, свързана със схемата за сертифициране, създадена съгласно настоящия регламент, държавите членки следва да вземат предвид процедурните правила, прилагани към схемите за сертифициране съгласно Директива 2010/31/ЕС, както и да обмислят възможността да се позволи общо стартиране на двете процедури по заявленията.

- 50) С оглед на обществените ползи, произтичащи от приобщаването към цифровото общество, и като се вземат предвид икономическите модели за разгръщане на мрежи с много голям капацитет, когато не съществува пасивна или активна инфраструктура, подготвена за разполагането на оптични влакна и обслужваща крайните потребители, нито алтернативни начини за предоставяне на мрежи с много голям капацитет на абонатите, всеки доставчик на обществена съобщителна мрежа следва да има правото да постави крайната точка на своята мрежа в частни помещения за своя собствена сметка, при условие че въздействието върху частната собственост е сведено до минимум, например, когато е възможно, чрез повторно използване на съществуващата физическа инфраструктура в сградата или чрез осигуряване на пълното възстановяване на засегнатите зони.
- 51) Исканията за достъп до физическата инфраструктура в сградата следва да попадат в обхвата на настоящия регламент, а исканията за достъп до окабеляването с оптични влакна — в обхвата на Директива (ЕС) 2018/1972. Освен това достъпът до физическата инфраструктура в сградата може да бъде отказан, ако достъпът до окабеляването с оптични влакна в сградата се предоставя при справедливи, разумни и недискриминационни условия, включително цена.
- 52) За да се осигури съгласуваност на подходите, Комисията, в тясно сътрудничество с ОЕРЕС, би могла да предостави насоки относно прилагането на разпоредбите по отношение на достъпа до физическата инфраструктура в сградата, включително, но не само, относно реда и условията за това. Мненията на заинтересованите страни и националните органи за уреждане на спорове следва да бъдат надлежно взети предвид при изготвянето на насоките.
- 53) За да се насърчи модернизацията и гъвкавостта на административните процедури и да се намалят разходите и времето, изразходвани за процедурите по разгръщането на мрежи с много голям капацитет, услугите на единните информационни точки следва да се извършват изцяло онлайн. За тази цел единните информационни точки следва да осигуряват лесен достъп до необходимите цифрови инструменти, като например уеб портали, цифрови платформи и цифрови приложения. Инструментите следва да предоставят ефективен достъп до минималната информация за съществуващата физическа инфраструктура и планираните строежи, както и възможност за подаване на

молба за информация. Такива цифрови инструменти следва също така да предоставят достъп до електронните административни процедури по издаване на разрешения и предоставяне на права за преминаване и свързаната с тях информация за приложимите условия и процедури. Когато в дадена държава членка има повече от една единна информационна точка, достъпът с електронни средства до всички единни информационни точки следва да бъде лесен и безпроблемен чрез единна национална цифрова входна точка. Тази входна точка следва да има общ потребителски интерфейс, който да осигурява достъп до онлайн единните информационни точки. Единната национална цифрова входна точка следва да улеснява взаимодействието между операторите и компетентните органи, изпълняващи функциите на единни информационни точки.

- 54) На държавите членки следва да се позволи да използват цифрови инструменти, като например уеб портали, цифрови платформи и цифрови приложения, които вече може да са налични на местно, регионално или национално равнище, и при необходимост да ги подобряват, за да изпълняват функциите на единната информационна точка, при условие че спазват задълженията, определени в настоящия регламент. Това включва достъп чрез единна национална цифрова входна точка и наличие на всички функционални възможности, посочени в настоящия регламент. За да се спазят принципите за еднократно свеждане на данните до минимум и за точност, на държавите членки следва да се позволи да интегрират повече цифрови платформи или приложения, които да подпомагат единните информационни точки, когато е уместно. Например цифровите платформи или приложения, поддържащи единните информационни точки за съществуващата физическа инфраструктура, могат да бъдат взаимосвързани или напълно или частично интегрирани с тези за планираните строежи и издаването на разрешения.
- 55) За да гарантират ефективността на единните информационни точки, предвидени в настоящия регламент, държавите членки следва да осигурят адекватни ресурси, както и леснодостъпна съответна информация относно конкретни географски райони. Информацията следва да бъде представена с подходящото ниво на подробност, за да се постигне максимална ефективност с оглед на възложените задачи, включително в местния кадастър. В това отношение държавите членки могат да обмислят възможните полезни взаимодействия и икономии от мащаба с единните звена за контакт по смисъла на член 6 от Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁴¹ и други планирани или съществуващи решения в областта на електронното управление, с цел използване на съществуващите структури и максимално увеличаване на ползите за потребителите. По подобен начин единната цифрова платформа, предвидена в Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета⁴², следва да бъде свързана с единните информационни точки.
- 56) Разходите за създаването на единната национална цифрова входна точка, единните информационни точки и цифровите инструменти, необходими за спазването на разпоредбите на настоящия регламент, биха могли да бъдат

⁴¹ Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар ([ОБ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36](#)).

⁴² Регламент (ЕС) 2018/1724 на Европейския парламент и на Съвета от 2 октомври 2018 г. за създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, до процедури и до услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 ([ОБ L 295, 21.11.2018 г., стр. 1](#)).

изцяло или частично допустими за финансова подкрепа по линия на фондовете на Съюза, като например Европейския фонд за регионално развитие — специфична цел: по-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и регионална ИКТ⁴³; програма „Цифрова Европа“⁴⁴ — специфична цел: внедряване и използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост, както и Механизма за възстановяване и устойчивост⁴⁵ — по стълбовете за цифрова трансформация и за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, включително икономическо сближаване, работни места, производителност, конкурентоспособност, научни изследвания, развитие и иновации, както и добре функциониращ единен пазар със силни МСП, при условие че отговарят на целите и критериите за допустимост в тях.

- 57) Ако по време на търговските преговори не бъде постигнато съгласие по техническите и търговските условия за достъп до физическа инфраструктура или координиране на строежи, всяка от страните следва да може да се обърне към национален орган за уреждане на спорове с молба да постанови решение за двете страни, за да бъдат избегнати необосновани откази за удовлетворяване на искането и налагането на неразумни условия. При определяне на цените за предоставяне на достъп или за поделяне на разходите за координирани строежи органът за уреждане на спорове следва да гарантира, че доставчикът на достъп и мрежовите оператори, които планират строежи, разполагат със справедлива възможност да възстановят разходите, които са направили за предоставянето на достъп до своята физическа инфраструктура или за координирането на планираните строежи. При това следва да се вземат предвид съответните насоки на Комисията, всички специфични национални условия, всички въведени тарифни структури и всички предходни коригиращи мерки, наложени от национален регулаторен орган. При това органът за уреждане на спорове следва също така да отчита въздействието на поискания достъп или координиране на строежи върху финансово-икономическия план на доставчика на достъп или на мрежовите оператори, които планират строежи, включително направените или планираните от тях инвестиции, по-специално инвестициите във физическата инфраструктура, за която се отнася искането.
- 58) За да се избегнат забавяния при разгръщанията на мрежите, националният орган за уреждане на спорове следва да разреши спора своевременно и при всяко положение в срок от четири месеца от получаването на искането за решаване на спора в случай на спорове относно достъпа до съществуващата физическа инфраструктура и в срок от един месец, когато спорът се отнася до прозрачността на физическата инфраструктура, координирането на планираните строежи и прозрачността по отношение на планираните строежи. Извънредните обстоятелства, които оправдават забавянето на уреждането на даден спор, могат да бъдат извън контрола на органите за уреждане на спорове, като например

⁴³ Член 3, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

⁴⁴ Член 8 от Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

⁴⁵ Член 3 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

недостатъчна информация или документация, необходима за вземане на решение, включително становища на други компетентни органи, с които трябва да се проведе консултация, или голяма сложност на досието.

- 59) В случай че възникнат спорове относно достъпа до физическата инфраструктура, планираните строежи или информацията за тях с цел разгръщане на мрежи с много голям капацитет, органът за уреждане на спорове следва да има правомощието да решава такива спорове чрез обвързващо решение. При всички случаи решенията на този орган следва да не засягат възможността на всяка от страните да отнесе случая до съда и да проведе предварителен или успореден на официалното уреждане на спора помирителен механизъм, който би могъл да бъде под формата на медиация или допълнителен кръг от размяна на мнения.
- 60) В съответствие с принципа на субсидиарност настоящият регламент следва да се прилага, без да се засяга възможността на държавите членки да възложат регулаторните задачи на органите, които са най-подходящи за тяхното изпълнение, в съответствие с националната конституционна система за разпределяне на компетентността и правомощията, както и с изискванията, определени в настоящия регламент. За да се намали административната тежест, на държавите членки следва да се позволи да назначат съществуващ орган или да запазят компетентните органи, които вече са назначени съгласно Директива (ЕС) 2014/61/ЕС. Информацията за задачите, възложени на компетентния орган или органи, следва да се публикува чрез единна информационна точка и да се съобщава на Комисията, освен ако това вече не е направено съгласно Директива (ЕС) 2014/61/ЕС. Свободата на преценка, която държавите членки запазват по отношение на възлагането за изпълнение на функциите на единната информационна точка на повече от един компетентен орган, не следва да засяга способността им да изпълняват ефективно тези функции.
- 61) Определеният национален орган за уреждане на спорове и компетентният орган, изпълняващ функциите на единно информационно звено следва да гарантират безпристрастност, независимост и структурно разделение по отношение на засегнатите страни, да упражняват правомощията си безпристрастно, прозрачно и своевременно и да разполагат с подходяща компетентност и ресурси.
- 62) Държавите членки следва да предвидят подходящи, ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в случай на неспазване на настоящия регламент или на обвързващо решение, прието от компетентните органи, включително в случаите, когато мрежов оператор или орган от общественния сектор съзнателно или поради груба небрежност предоставя подвеждаща, погрешна или непълна информация чрез единна информационна точка.
- 63) Тъй като целите на настоящия регламент, насочени към улесняване на разгръщането на физически инфраструктури, подходящи за мрежи с много голям капацитет в целия Съюз, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки поради продължаващите различни подходи, както и поради бавното и неефективно транспониране на Директива 2014/61/ЕС, а поради мащаба на разгръщането на мрежите и необходимите инвестиции могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В

съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

- 64) Настоящият регламент е съобразен с основните права и съблюдава принципите, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално има за цел да гарантира пълното зачитане на правото на личен живот и на защита на търговската тайна, свободата на стопанска инициатива, правото на собственост и правото на ефективни правни средства за защита. Настоящият регламент трябва да се прилага в съответствие с тези права и принципи.
- 65) Настоящият регламент включва разпоредби, обхващащи всички области по същество, спрямо които се прилага Директива 2014/61/ЕС, която следва съответно да бъде отменена.
- 66) Периодът от шест месеца между влизането в сила и прилагането има за цел да се предостави достатъчно време на държавите членки да гарантират, че националното им законодателство не съдържа пречки за еднаквото и ефективно прилагане на настоящия регламент. Периодът от шест месеца не засяга конкретните правила в настоящия регламент относно забавеното прилагане на специалните разпоредби в него. Държавите членки трябва да отменят националните разпоредби, които се припокриват с настоящия регламент или му противоречат, до началото на неговото прилагане. Що се отнася до приемането на ново законодателство през този период, от член 4, параграф 3 от ДЕС следва, че държавите членки имат задължението за лоялно сътрудничество да не предприемат действия, които биха противоречали на бъдещи правни норми на Съюза,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и обхват

1. Настоящият регламент има за цел да улесни и стимулира разгръщането на мрежи с много голям капацитет чрез насърчаване на съвместното използване на съществуващата физическа инфраструктура и чрез създаване на условия за по-ефективно разгръщане на нова физическа инфраструктура, така че тези мрежи да могат да се разгръщат по-бързо и на по-ниска цена.
2. Ако разпоредба на настоящия регламент е в противоречие с разпоредба на Директива (ЕС) 2018/1972 или Директива 2002/77/ЕО, предимство има съответната разпоредба на посочените директиви.
3. Държавите членки могат да запазят или да въведат мерки в съответствие с правото на Съюза, които съдържат по-подробни разпоредби от предвидените в настоящия регламент, когато те служат за насърчаване на съвместното използване на съществуващата физическа инфраструктура или за по-ефективно разгръщане на нова физическа инфраструктура.
4. По изключение от параграф 3 държавите членки не запазват и не въвеждат в своето национално право разпоредби, отклоняващи се от заложените в член 3, параграфи 3 и 6, член 4, параграф 4, член 5, параграфи 2 и 4, член 6, параграф 2 и член 8, параграфи 7 и 8.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат определенията от Директива (ЕС) 2018/1972.

Прилагат се и следните определения:

(1) „мрежов оператор“ означава:

- а) оператор съгласно определението в член 2, точка 29 от Директива (ЕС) 2018/1972;
- б) предприятие, предоставящо физическа инфраструктура, предназначена да осигурява:

i) услуга за производство, пренос или разпределение на:

- газ;
- електричество, включително обществено осветление;
- отопление;
- вода, включително отвеждане или пречистване на отпадъчни води и канализация, и дренажни системи;

ii) транспортни услуги, включително железопътни линии, пътища, пристанища и летища;

(2) „физическа инфраструктура“ означава:

- а) всеки елемент от мрежа, който е предназначен да приема други елементи от мрежа, без самият той да се превръща в активен елемент от мрежата, като например тръбопроводи, мачти, канали, инспекционни шахти, шахти, шкафове, антенни съоръжения, кули и стълбове, както и сгради или подстъпи към сгради и всички други активи, включително улични съоръжения, като например стълбове на улични лампи, улични табели, светофари, билбордове, автобусни и трамвайни спирки и метростанции;
- б) когато не са част от мрежа и са собственост или под контрола на органи от общественения сектор: сгради или подстъпи към сгради и всички други активи, включително улични съоръжения, като стълбове на улични лампи, улични табели, светофари, билбордове, автобусни и трамвайни спирки и метростанции.

Кабелите, включително тъмните оптични влакна, както и елементите от мрежи, използвани за снабдяване с вода, предназначена за консумация от човека, съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶, не съставляват физическа инфраструктура по смисъла на настоящия регламент;

3) „строеж“ означава резултатът от строителни или инженерни дейности в тяхната цялост, който сам по себе си е достатъчен, за да изпълнява определена икономическа или техническа функция, и съдържа един или повече елементи на физическата инфраструктура;

⁴⁶ Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека (ОВ L 435, 23.12.2020 г., стр. 1).

4) „орган от общественения сектор“ означава държавен, регионален или местен орган, публичноправна организация или сдружение, съставено от един или повече такива органи или от една или повече такива публичноправни организации;

5) „публичноправни организации“ означава организации, които имат всички изброени по-долу характеристики:

- а) създадени са с конкретната цел да задоволяват нужди от обществен интерес, които нямат промишлен или търговски характер;
- б) имат правосубектност;
- в) финансират се изцяло или в по-голямата си част от държавни, регионални или местни органи или от други публичноправни организации; или са обект на управленски контрол от страна на тези органи; или имат административен, управителен или надзорен орган, повечето от половината от членовете на който са назначени от държавни, регионални или местни органи или от други публичноправни организации.

6) „физическа инфраструктура в сградата“ означава физическа инфраструктура или инсталации в мястото на живеене на крайния потребител, включително елементи в режим на съсобственост, предназначени да приемат кабелни и/или безжични мрежи за достъп, когато тези мрежи за достъп са в състояние да предоставят електронни съобщителни услуги, както и да свързват точката за достъп в сградата с крайната точка на мрежата;

7) „окабеляване с оптични влакна в сградата“ означава влакнестооптични кабели в местонахождението на помещенията на крайния потребител, включително елементи в режим на съсобственост, предназначени да предоставят електронни съобщителни услуги и да свързват точката за достъп в сградата с крайната точка на мрежата;

8) „физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна“ означава физическа инфраструктура в сградата, предназначена да приема елементи за влакнеста оптика;

9) „дейности по основен ремонт“ означава строителни или инженерни дейности в мястото на живеене на крайния потребител, включващи структурни изменения на цялата физическа инфраструктура в сградата или на значителна част от нея, за които се изисква разрешение за строеж;

10) „разрешение“ означава изрично или мълчаливо решение или набор от решения, взети едновременно или последователно от един или няколко компетентни органа, които се изискват, за да може дадено предприятие да извърши необходимите строителни или инженерни дейности за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет;

11) „точка за достъп“ означава физическа точка, разположена във или извън сградата, до която имат достъп едно или повече предприятия, които предоставят или които имат право да предоставят обществени електронни съобщителни мрежи, и чрез която се осигурява връзка с физическата инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна.

Член 3

Достъп до съществуваща физическа инфраструктура

1. При писмено искане от страна на оператор органите от общественния сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, или мрежовите оператори удовлетворяват всички разумни искания за достъп до тази физическа инфраструктура при справедливи и разумни условия, включително цена, с оглед разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. Органите от общественния сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, изпълняват всички разумни искания за достъп също и при недискриминационни условия. В такива писмени искания се посочват елементите на физическата инфраструктура, за които се иска достъп, включително конкретните срокове.

2. При определяне на цените като част от справедливите и разумни условия за предоставяне на достъп мрежовите оператори и органите от общественния сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, вземат предвид следното:

- а) необходимостта да се гарантира, че доставчикът на достъп разполага със справедлива възможност да възстанови разходите, които прави за предоставянето на достъп до своята физическа инфраструктура, като се вземат предвид специфичните национални условия и всички тарифни структури, въведени за осигуряване на справедлива възможност за възстановяване на разходите; за електронните съобщителни мрежи се вземат предвид и всички коригиращи мерки, наложени от национален регулаторен орган;
- б) въздействието на поискания достъп върху финансово-икономическия план на доставчика на достъп, включително инвестициите във физическата инфраструктура, до която е поискан достъп;
- в) в конкретния случай на достъп до физическата инфраструктура на операторите — икономическата жизнеспособност на тези инвестиции предвид техния рисков профил, сроковете за възвръщаемост на инвестициите, въздействието на предоставения достъп върху конкуренцията надолу по веригата и съответно — върху цените и възвръщаемостта на инвестициите, всички видове амортизация на активите на мрежата в момента на подаване на искането за достъп, икономическата обосновка в подкрепа на инвестициите, по-специално във физическите инфраструктури, използвани за предоставяне на свързаност, както и предложените преди това възможности на търсещия достъп за съвместни инвестиции при разгръщането на физическата инфраструктура, по-специално съгласно член 76 от Директива (ЕС) 2018/1972, или за съвместно разгръщане на тази инфраструктура.

3. Мрежовите оператори и органите от общественния сектор, които притежават или контролират физическата инфраструктура, могат да откажат достъп до конкретна физическа инфраструктура въз основа на едно или повече от следните условия:

- а) липса на техническа пригодност на физическата инфраструктура, до която е поискан достъп, за приемане на елементите на мрежите с много голям капацитет по параграф 2;
- б) липса на пространство за разполагане на елементите на мрежите с много голям капацитет или прилежащите съоръжения по параграф 2, включително след като се вземе предвид бъдещата необходимост от пространство за доставчика на достъп, която е доказана по задоволителен начин;
- в) наличието на съображения за безопасност и обществено здраве;

- г) опасения за целостта и сигурността на всяка мрежа, особено на критичната национална инфраструктура;
- д) риска от възникване на сериозни смущения в работата на планираните електронни съобщителни услуги в резултат от предоставянето на други услуги чрез същата физическа инфраструктура; или
- е) наличието на жизнеспособни алтернативни средства за физически достъп до пазара на едро за електронни съобщителни мрежи, предоставян от същия мрежови оператор и подходящ за разгръщането на мрежи с много голям капацитет, при условие че достъпът се предлага при справедливи и разумни условия.

В случай на отказ за предоставяне на достъп мрежовият оператор или органът от общественения сектор, който притежава или контролира физическата инфраструктура, съобщава писмено на търсещия достъп конкретните и подробни причини за този отказ в срок от един месец, считано от датата на получаване на пълното искане за достъп.

4. Държавите членки могат да създадат орган, който да координира исканията за достъп до физическа инфраструктура, която е собственост или е под контрола на органи от общественения сектор, да предоставя правни и технически съвети чрез договаряне на условията за достъп и да улеснява предоставянето на информация чрез единната информационна точка по член 10.

5. Физическата инфраструктура, която вече подлежи на задължения за достъп, наложени от националните регулаторни органи съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, или произтичащи от прилагането на правилата на Съюза за държавна помощ, не подлежи на задълженията, посочени в параграфи 2, 3 и 4, докато тези задължения за достъп са в сила.

6. Органите от общественения сектор, които притежават или контролират сгради или определени категории сгради, не могат да прилагат параграфи 1, 2 и 3 по отношение на тези сгради или категории сгради поради архитектурна, историческа, религиозна или природна стойност или по съображения за обществена сигурност, безопасност и здраве. Държавите членки определят такива сгради или категории сгради на своя територия въз основа на надлежно обосновани и пропорционални причини. Информацията за такива сгради или категории сгради се публикува чрез единна информационна точка и се съобщава на Комисията.

7. Операторите имат правото да предлагат достъп до физическата си инфраструктура за целите на разгръщането на мрежи, различни от електронни съобщителни мрежи, или прилежащи съоръжения.

8. Настоящият член не засяга правото на собственост на собственика на физическата инфраструктура, когато мрежовият оператор или органът от общественения сектор не е собственик, както и правото на собственост на други трети страни, като например собствениците на земя и на друга частна собственост.

9. Комисията, в тясно сътрудничество с ОЕПЕС, може да предостави насоки за прилагането на настоящия член, след като се консултира със заинтересованите страни, националните органи за уреждане на спорове и други компетентни органи или агенции на Съюза в съответните сектори, ако е целесъобразно.

Член 4

Прозрачност по отношение на физическата инфраструктура

1. За да заяви достъп до физическа инфраструктура в съответствие с член 3, всеки оператор има право при поискване да получи достъп до следната минимална информация относно съществуващата физическа инфраструктура в електронен формат чрез единна информационна точка:

- а) геореферирано местоположение и трасе;
- б) вид на инфраструктурата и текущото ѝ използване;
- в) звено за контакт.

Достъпът до такава минимална информация се осигурява незабавно, при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия и при всички положения не по-късно от 15 дни след подаване на молбата за информация.

Всеки оператор, който иска достъп до информация съгласно настоящия член, посочва района, в който планира да разгърне елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения.

Достъпът до минималната информация може да бъде ограничен само когато това е необходимо, за да се гарантира сигурността на определени сгради, които са собственост или са под контрола на органи от общественния сектор, сигурността на мрежите и тяхната цялост, националната сигурност, общественото здраве или безопасност, или по съображения за поверителност или опазване на оперативни и търговски тайни.

2. Мрежовите оператори и органите от общественния сектор предоставят минималната информация по параграф 1 чрез единната информационна точка и в електронен формат до [ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА]. При същите условия мрежовите оператори и органите от общественния сектор предоставят незабавно всяка актуализация на посочената информация и всяка нова минимална информация по параграф 1.

3. Мрежовите оператори и органите от общественния сектор удовлетворяват разумните искания за огледи на място на конкретни елементи на тяхната физическа инфраструктура по конкретно искане на оператор. В тези искания се посочват елементите на физическата инфраструктура, до която се отнася разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. Огледи на място на посочените елементи на физическата инфраструктура се предоставят при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия в срок от един месец, считано от датата на получаване на искането, при спазване на ограниченията, посочени в параграф 1, четвърта алинея.

4. Параграфи 1, 2 и 3 не е необходимо да се прилагат за критичната национална инфраструктура, както е определена в националното законодателство.

Параграфи 1, 2 и 3 не се прилагат:

- а) за физическата инфраструктура, която не е технически пригодна за разгръщане на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения; или
- б) в конкретни случаи, когато задължението за предоставяне на информация за определена съществуваща физическа инфраструктура съгласно параграф 1, първа алинея би било непропорционално, въз основа на подробен анализ на разходите и ползите, извършен от държавите членки и основан на консултации със заинтересованите страни.

Всички такива изключения се публикуват чрез единна информационна точка и се съобщават на Комисията.

5. Операторите, които получават достъп до информация съгласно настоящия член, предприемат подходящи мерки за осигуряване на зачитането на поверителността и опазването на оперативните и търговските тайни.

Член 5

Координиране на строежи

1. Всеки мрежов оператор има право да договаря с оператори споразумения за координиране на строежи, включително за пропорционално разпределение на разходите, с оглед на разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения.

2. Всеки мрежов оператор, който изпълнява или планира да изпълни пряко или непряко строежи, които са изцяло или частично финансирани с публични средства, удовлетворява всяко разумно писмено искане за координиране на тези строежи при прозрачни и недискриминационни условия, подадено от оператори с оглед на разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения.

Такива искания се удовлетворяват, ако са изпълнени следните кумулативни условия:

- а) това не води до невъзстановими допълнителни разходи, включително и причинените от допълнително забавяне, за мрежовия оператор, който първоначално е планирал въпросния строеж, без да се засяга възможността за постигане на споразумение за пропорционално разпределение на разходите между съответните страни;
- б) мрежовият оператор, който първоначално е планирал строежа, продължава да контролира координирането на строителните работи;
- в) искането за координиране е подадено във възможно най-кратък срок, а когато е необходимо разрешение — най-малко два месеца преди представяне на окончателния проект на компетентните органи за издаване на разрешения.

3. Искане за координиране на строежи, подадено от предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, до предприятие, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, може да се счита за неоснователно, когато са изпълнени и двете посочени по-долу условия:

- а) искането се отнася до район, който е бил предмет на някое от следните:
 - i) прогноза за покритието на широколентовите мрежи, включително мрежи с много голям капацитет, съгласно член 22, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/1972;
 - ii) покана за деклариране на намерение за разгръщане на мрежи с много голям капацитет съгласно член 22, параграф 3 от Директива (ЕС) 2018/1972;
 - iii) обществена консултация относно прилагането на правилата на Съюза за държавна помощ;

- б) предприятието, подало искането, не е изразило намерението си да разгърне мрежите с много голям капацитет в района по буква а) в нито една от посочените в същата точка последни процедури, обхващащи периода, през който е подадено искането за координиране.

Ако искането за координиране бъде счетено за необосновано въз основа на първия параграф, предприятието, което предоставя или което има право да предоставя обществени електронни съобщителни мрежи, отказващо координиране на строежите, разгръща физическа инфраструктура с достатъчен капацитет, за да поеме евентуални бъдещи разумни нужди от достъп на трети страни.

4. Параграфи 2 и 3 не е необходимо да се прилагат за ограничени по обхват строежи, например по отношение на стойността, размера или продължителността, както и за критичната национална инфраструктура. Държавите членки определят видовете строежи, за които се счита, че са с ограничен обхват или са свързани с критичната национална инфраструктура, въз основа на надлежно обосновани и пропорционални причини. Информацията за такива видове строежи се публикува чрез единна информационна точка и се съобщава на Комисията.

5. Комисията, в тясно сътрудничество с ОЕРЕС, може да предостави насоки за прилагането на настоящия член, след като се консултира със заинтересованите страни, националните органи за уреждане на спорове и други компетентни органи или агенции на Съюза в съответните сектори, ако е целесъобразно.

Член 6

Прозрачност относно планираните строежи

1. С цел договаряне на споразумения за координиране на строежите по член 5, всеки мрежов оператор предоставя в електронен формат чрез единна информационна точка следната минимална информация:

- а) геореферираното местоположение и вида на дейностите;
- б) засегнатите елементи на мрежата;
- в) планираната дата на започване на дейностите и тяхната продължителност;
- г) планираната дата за представяне на окончателния проект на компетентните органи за издаване на разрешения, когато е приложимо;
- д) звено за контакт.

Мрежовият оператор предоставя информацията по първа алинея за планираните строежи, свързани с неговата физическа инфраструктура. Това трябва да се извърши веднага след като операторът на мрежата разполага с информацията и при всички положения, когато е предвидено издаване на разрешение, не по-късно от три месеца преди първото подаване на заявлението за издаване на разрешение до компетентните органи.

При поискване операторите имат право на достъп до минималната информация по първа алинея в електронен формат чрез единната информационна точка. В молбата за достъп до информация се посочва районът, в който операторът, подал молбата, планира да разгърне елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения. Исканата информация се предоставя в срок от една седмица, считано от датата на получаване на молбата за информация, при пропорционални, недискриминационни и прозрачни условия. Достъпът до минималната информация може да бъде ограничен

само до степента, необходима за гарантиране на сигурността на мрежите и тяхната цялост, националната сигурност, общественото здраве или безопасност, поверителността или опазването на оперативни и търговски тайни.

2. Параграф 1 не е необходимо да се прилага за информация относно ограничени по обхват строежи, например по отношение на стойност, размер или продължителност, за критичната национална инфраструктура или по съображения, свързани с националната сигурност, или при извънредни ситуации. Държавите членки определят, въз основа на надлежно обосновани и пропорционални причини, строежите, които биха се считали за ограничени по обхват или които засягат критична национална инфраструктура, както и извънредните ситуации или съображенията, свързани с националната сигурност, които биха оправдали неприлагането на задължението за предоставяне на информация. Информацията за такива строежи, които са изключени от задълженията за прозрачност, се публикува чрез единна информационна точка и се съобщава на Комисията.

Член 7

Процедура за издаване на разрешения, включително за предоставяне на права за преминаване

1. Компетентните органи не ограничават неоснователно, не възпрепятстват и не намаляват степента на икономическа привлекателност на разгръщането на който и да е елемент от мрежите с много голям капацитет или прилежащите съоръжения. Държавите членки гарантират, че всички правила, уреждащи условията и процедурите, приложими за издаване на разрешения, в това число за предоставяне на права за преминаване, необходими за разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, са съгласувани на цялата национална територия.

2. Компетентните органи предоставят чрез единна информационна точка в електронен формат цялата информация за условията и процедурите, приложими за издаване на разрешения, в това число за предоставяне на права за преминаване, включително всякаква информация за изключенията по отношение на някои или всички разрешения или права за преминаване, изисквани съгласно националното право или правото на Съюза.

3. Всеки оператор има право да подава чрез единна информационна точка в електронен формат заявления за издаване на разрешения или за предоставяне на права за преминаване и да получава информация за движението по своите заявления.

4. Компетентните органи отхвърлят в срок от 15 работни дни от получаването им заявленията за издаване на разрешения, включително за предоставяне на права за преминаване, за които минималната информация не е била предоставена чрез единна информационна точка съгласно член 6, параграф 1, първа алинея от същия оператор, който подава заявление за посоченото разрешение.

5. Компетентните органи издават или отказват издаването на разрешения, различни от права за преминаване, в срок от четири месеца, считано от датата на получаване на пълно заявление за издаване на разрешение.

Пълнотата на заявлението за издаване на разрешения или за предоставяне на права за преминаване се определя от компетентните органи в срок от 15 дни от получаването на заявлението. Заявлението се счита за пълно, освен ако компетентните органи не са приканили заявителя да предостави липсващата информация в рамките на този срок.

Първа и втора алинея не засягат други специфични срокове или задължения, установени за правилното провеждане на процедурата, които са приложими към процедурата за издаване на разрешение, включително производствата по обжалване, в съответствие с правото на Съюза или националното право в съответствие с правото на Съюза.

По изключение и въз основа на обоснована причина, посочена от държава членка, четиримесечният срок по първа алинея и по параграф 6 може да бъде удължен служебно от компетентния орган. Удължаването на срока е възможно най-краткото. Държавите членки посочват причините, които обосновават такова удължаване, публикуват ги предварително чрез единните информационни точки и уведомяват Комисията за тях.

Всеки отказ за издаване на разрешение или за предоставяне на право за преминаване е надлежно обоснован въз основа на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални критерии.

6. Чрез дерогация от член 43, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2018/1972, когато за разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения освен разрешенията се изискват и права за преминаване над или под публична или частна собственост, компетентните органи предоставят такива права за преминаване в рамките на четиримесечния срок от датата на получаване на заявлението.

7. При липсата на отговор от страна на компетентния орган в рамките на четиримесечния срок по параграф 5, първа алинея, и освен ако този срок не е удължен съгласно параграф 5, четвърта алинея, разрешението се счита за издадено. Това се прилага и за правата за преминаване по параграф 6.

8. Чрез акт за изпълнение Комисията определя категориите разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, които не подлежат на процедура за издаване на разрешение по смисъла на настоящия член. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане по член 13.

9. Компетентните органи не поставят като условие за разгръщането на елементите по параграф 8 притежаването на индивидуално разрешение за градоустройство или на други индивидуални предварителни разрешения. Чрез дерогация компетентните органи могат да изискват разрешения за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения върху сгради или обекти с архитектурна, историческа, религиозна или природна стойност, които са защитени в съответствие с националното законодателство или, при необходимост, по съображения за обществена безопасност.

10. Разрешенията, различни от правата за преминаване, които се изискват за разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, не подлежат на такси, които надвишават административните разходи, както е предвидено, *mutatis mutandis*, в член 16 от Директива (ЕС) 2018/1972.

11. Всеки оператор, който е претърпял вреди в резултат на неспазване на крайните срокове, приложими съгласно параграфи 5 и 6, получава обезщетение за претърпените вреди в съответствие с националното право.

Член 8

Физическа инфраструктура и окабеляване с оптични влакна в сградата

1. Всички сгради в местоположението на крайния потребител, включително елементи в режим на съсобственост, новопостроени или по които се извършват дейности по основен ремонт, за които са подадени заявления за издаване на разрешения за строеж след [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА], са оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, до крайните точки на мрежата, както и с окабеляване с оптични влакна в сградата.

2. Всички новопостроени многофамилни жилищни сгради или многофамилни жилищни сгради, по които се извършват дейности по основен ремонт, за които са подадени заявления за издаване на разрешения за строителство след [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА], са оборудвани с точка за достъп.

3. До [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА] всички сгради в местоположението на крайния потребител, включително елементи от тях в режим на съсобственост, по които се извършва основен ремонт, както е определено в член 2, точка 10 от Директива 2010/31/ЕС, са оборудвани с физическа инфраструктура в сградата, подготвена за разполагането на оптични влакна, до крайните точки на мрежата, както и с окабеляване с оптични влакна в сградата. Всички многофамилни жилищни сгради, по които се извършват дейности по основен ремонт, както е определено в член 2, точка 10 от Директива 2010/31/ЕС, са оборудвани също и с точка за достъп.

4. Държавите членки приемат съответните стандарти или технически спецификации, които са необходими за прилагането на параграфи 1, 2 и 3, преди [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 9 месеца]. Тези стандарти или технически спецификации определят най-малко:

- а) спецификации на точката за достъп в сградата и спецификации на интерфейса за оптични влакна;
- б) спецификации на кабелите;
- в) спецификации на гнездата;
- г) спецификации на тръбите или микроканалите;
- д) технически спецификации, необходими за предотвратяване на смущения, идващи от електрическото окабеляване;
- е) минималния радиус на огъване.

5. Сградите, оборудвани в съответствие с настоящия член, отговарят на условията за получаване на маркировка „подготвен за оптична мрежа“.

6. Държавите членки създават схеми за сертифициране с цел доказване на съответствие със стандартите или техническите спецификации по параграф 4, както и за получаване на маркировката „подготвен за оптична мрежа“, предвидена в параграф 5, преди [ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 месеца]. Държавите членки обвързват издаването на разрешенията за строеж по параграфи 1 и 2 със съответствието със стандартите или техническите спецификации по настоящия параграф въз основа на заверен протокол от изпитване.

7. Параграфи 1, 2 и 3 не се прилагат за определени категории сгради, по-специално за еднофамилни жилищни сгради, когато спазването на тези параграфи е непропорционално, по-специално по отношение на разходите за отделните собственици или съсобственици, основани на обективни елементи.

8. Параграфи 1, 2 и 3 не е необходимо да се прилагат за определени видове сгради, като например конкретни категории паметници на културата, исторически сгради, военни

сгради и сгради, използвани за целите на националната сигурност, както е определено в националното законодателство. Държавите членки определят такива категории сгради въз основа на надлежно обосновани и пропорционални причини. Информацията за такива категории сгради се публикува чрез единна информационна точка и се съобщава на Комисията.

Член 9

Достъп до физическата инфраструктура в сградата

1. При спазване на параграф 3, първа алинея, всеки доставчик на обществена електронна съобщителна мрежа има право да разгърне мрежата си за своя собствена сметка до точката за достъп.

2. При спазване на параграф 3 всеки доставчик на обществена електронна съобщителна мрежа има право на достъп до всяка съществуваща физическа инфраструктура в сградата с оглед на разгръщането на елементи на мрежи с много голям капацитет, ако дублирането е техническо невъзможно или икономически неефективно.

3. Всеки титуляр на право за ползване на точката за достъп и на физическата инфраструктура в сградата удовлетворява всички разумни искания за достъп до точката за достъп и физическата инфраструктура в сградата, подадени от доставчиците на обществени електронни съобщителни мрежи, при справедливи и недискриминационни условия, включително цена, когато е приложимо.

Всеки титуляр на право за ползване на точката за достъп или на физическата инфраструктура в сградата може да откаже достъп, когато достъпът до окабеляването с оптични влакна в сградата се предоставя в съответствие със задълженията, наложени съгласно Директива (ЕС) 2018/1972, съгласно дял II, глави II—IV, или се предоставя при справедливи, разумни и недискриминационни условия, включително цена.

4. Когато сградата не е оборудвана с физическа инфраструктура, подготвена за разполагането на оптични влакна, всеки доставчик на обществена електронна съобщителна мрежа има право да постави крайна точка на своята мрежа в помещение на абоната, при условие че абонатът е дал своето съгласие и че с това се свежда до минимум въздействието върху частната собственост на трети страни.

5. Настоящият член не засяга правото на собственост на собственика на точката за достъп или физическата инфраструктура в сградата, ако титулярят на правото за ползване на тази инфраструктура или точка за достъп не е нейният собственик, нито засяга правото на собственост на други трети страни, като например собствениците на земя и на сгради.

6. Комисията, в тясно сътрудничество с ОЕРЕС, може да предостави насоки за прилагането на настоящия член, след като се консултира със заинтересованите страни, националните органи за уреждане на спорове и други компетентни органи или агенции на Съюза в съответните сектори, ако е целесъобразно.

Член 10

Цифровизация на единните информационни точки

1. Единните информационни точки предоставят подходящи цифрови инструменти, като например под формата на уеб портали, цифрови платформи или цифрови приложения, за да позволят онлайн упражняването на всички права и спазването на всички задължения, предвидени в настоящия регламент.

2. Държавите членки могат да осигурят взаимно свързване или напълно или частично да интегрират няколко цифрови инструмента в подкрепа на единните информационни точки по параграф 1, в зависимост от случая.

3. Държавите членки създават единна национална цифрова входна точка, състояща се от общ потребителски интерфейс, осигуряващ безпроблемен достъп до цифровизираните единни информационни точки.

Член 11

Уреждане на спорове

1. Без да се засяга възможността за отнасяне на случая до съда, всяка страна има право да отнесе всеки възникнал спор до компетентния национален орган за уреждане на спорове, създаден съгласно член 12:

- а) когато бъде отказан достъп до съществуваща инфраструктура или когато в срок от един месец, считано от датата на получаване на искането за достъп съгласно член 3, не бъде постигнато споразумение по конкретни условия, включително цена;
- б) във връзка с правата и задълженията, посочени в членове 4 и 6, включително когато исканата информация не бъде предоставена в срок от 15 дни след подаване на молбата по член 4 и в срок от една седмица след подаване на молбата по член 6;
- в) когато в срок от един месец, считано от датата на получаване на официалното искане за координиране на строежите, не бъде постигнато споразумение за координиране на строежите съгласно член 5, параграф 2; или
- г) когато в срок от един месец, считано от датата на получаване на официалното искане за достъп, не бъде постигнато споразумение за достъп до физическата инфраструктура в сградата по член 9, параграфи 2 и 3.

2. При пълно зачитане на принципа на пропорционалност и принципите, установени в насоките на Комисията, националният орган за уреждане на спорове по параграф 1 постановява обвързващо решение за уреждане на спора в срок до:

- а) четири месеца, считано от датата на получаване на искането за уреждане на спор, по отношение на споровете по параграф 1, буква а);
- б) един месец, считано от датата на получаване на искането за уреждане на спор, по отношение на споровете по параграф 1, букви б), в) и г).

Тези крайни срокове могат да се удължават само при извънредни обстоятелства.

3. По отношение на спор по параграф 1, букви а), в) и г) решението на националния орган за уреждане на спорове може да се състои в определяне на справедливи и разумни условия, включително цена, когато е приложимо.

Когато спорът се отнася до достъп до инфраструктура на оператор, а националният орган за уреждане на спорове е националният регулаторен орган, по целесъобразност се вземат предвид целите, посочени в член 3 от Директива (ЕС) 2018/1972.

4. Правилата, установени в настоящия член, допълват и не засягат правните средства за защита и процедурите в съответствие с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз⁴⁷.

Член 12

Компетентни органи

1. Всяка задача, възложена на националния орган за уреждане на спорове, се изпълнява от един или повече компетентни органи, които могат да бъдат съществуващи органи.
2. Националният орган за уреждане на спорове е правно обособен и функционално независим от всеки засегнат в спора мрежов оператори и орган от общественения сектор, който притежава или контролира физическата инфраструктура. Държавите членки, които запазват собствеността или контрола над мрежовите оператори, осигуряват ефективно структурно разделение на функциите, свързани с националните процедури за уреждане на спорове и тези на единната информационна точка, от дейностите, свързани със собствеността или контрола.
3. Националният орган за уреждане на спорове може да налага такси за покриване на разходите за изпълнение на възложените му задачи.
4. Всички засегнати страни по даден спор оказват пълно съдействие на националния орган за уреждане на спорове.
5. Функциите на единно информационно звено по членове 3—8 и 10 се изпълняват от един или повече компетентни органи, назначени от държавите членки на национално, регионално или местно равнище, в зависимост от случая. С цел покриване на разходите за изпълнение на тези функции могат да се събират такси за използването на единните информационни точки.
6. Параграф 2 се прилага *mutatis mutandis* за компетентните органи, изпълняващи функциите на единна информационна точка.
7. Компетентните органи упражняват правомощията си безпристрастно, прозрачно и навременно. Държавите членки гарантират, че те разполагат с подходящи технически, финансови и човешки ресурси за изпълнение на възложените им задачи.
8. Държавите членки публикуват съответните задачи, които всеки компетентен орган трябва да изпълнява, чрез единна информационна точка, по-специално когато тези задачи са възложени на повече от един компетентен орган или когато са настъпили промени във възложените задачи. Компетентните органи се консултират и си сътрудничат помежду си по въпроси от общ интерес, когато това е целесъобразно.
9. Най-късно до [ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА] държавите членки уведомяват Комисията за всеки компетентен орган, който в съответствие с настоящия член изпълнява дадена функция по настоящия регламент, за съответните му отговорности, както и за всички промени във връзка с този орган, преди определянето на органа или промяната в тази връзка да влезе в сила.
10. Всяко решение, взето от компетентен орган, подлежи на обжалване в съответствие с националното законодателство пред напълно независим апелативен орган, включително съдебен орган. Член 31 от Директива (ЕС) 2018/1972 се прилага *mutatis mutandis* към всяко обжалване съгласно настоящия параграф.

⁴⁷

Харта на основните права на Европейския съюз (ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391—407).

Правото на обжалване в съответствие с първа алинея не засяга правото на страните да отнесат спора до компетентния национален съд.

Член 13

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по съобщенията, създаден съгласно член 118, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/1972. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 14

Санкции и обезщетения

Държавите членки установяват правила относно санкциите, включително, когато е необходимо, глоби и предварително определени или периодични санкции, които не са наказателноправни, приложими за нарушения на настоящия регламент и на всяко обвързващо решение, прието съгласно настоящия регламент от компетентните органи по член 12, и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират тяхното прилагане. Предвидените санкции са подходящи, ефективни, пропорционални и възпиращи.

Държавите членки установяват правила за подходящо парично обезщетяване на лицата, претърпели вреди в резултат на упражняването на правата, предвидени в настоящия регламент.

Член 15

Докладване и мониторинг

1. До [ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 5 ГОДИНИ] Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на изпълнението на настоящия регламент. Докладът съдържа обобщение на въздействието на мерките, предвидени в настоящия регламент, и оценка на напредъка към постигането на определените в регламента цели, включително дали и как регламентът може допълнително да допринесе за постигането на целите за свързаност, определени в решението за създаване на политическата програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г.
2. За тази цел Комисията може да изисква информация от държавите членки, която се предоставя без необосновано забавяне. По-специално, до [ДАТАТА НА ВЛИЗАНЕ В СИЛА + 12 МЕСЕЦА] държавите членки, в тясно сътрудничество с Комисията, чрез Комитета по съобщенията, създаден съгласно член 118 от Директива (ЕС) 2018/1972, определят показатели за адекватно наблюдение на прилагането на настоящия регламент и механизъм за осигуряване на периодично събиране на данни и докладване на Комисията за това.

Член 16

Преходни мерки

До влизането в сила на акта за изпълнение, предвиден в член 7, параграф 8 от настоящия регламент продължават да се прилагат националните мерки, с които се

определят категориите разгръщане на елементи на мрежи с много голям капацитет или прилежащи съоръжения, които не подлежат на процедура за издаване на разрешение по смисъла на член 7, и които са приети от държавите членки съгласно Директива 2014/61/ЕС или преди влизането ѝ в сила, но са в съответствие с нея.

Член 17

Отмяна

1. Директива 2014/61/ЕС се отменя.
2. Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложението.

Член 18

Влизане в сила и прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Той се прилага от [6 месеца след влизането му в сила].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател